

Palani Ngaue & Patiseti 2022/23 – 2024/2025

Kanotohi

Fakafe‘iloaki mei he Omipatimeni	1
Fakamatala ‘a e ‘Ofisa Pule Ngaue	2
Konga Lalahi ‘o e Palani Ngaue	3
Ngaahi Lao mo e Ngaahi Konivesio ‘a e Ngaahi Pule‘anga Fakatahataha (UN)	3
Ngaahi Kupu Fekau‘aki	5
Hala Fononga ki he ngaahi faifatongia ola ‘a e ‘Ofisi	6
TSDF/SDGs/Fa‘unga Ngaue Fakafeitu‘u	7
Ngaahi Uesia mo e Ngaahi Ola ‘oku poupoua ‘e he ngaahi Ola fakalukufua fakapotungāue	8
Ngaahi ‘Asenita ‘a e Pule‘anga - GPA & Fakalakalaka Ngaahi Kolo	8
Vakai Fakalukufua ‘Ofisi ‘o e ‘Omipatimeni	12
Ngaahi Ola fakafelave‘i mo e ngaahi Va‘a Ngaue, Ngaahi Polokalama Si‘i, Ngaahi Polokalama	12
Ngaahi Lakanga ‘i he ‘Ofisi ‘o e ‘Omipatimeni	15
Ngaahi Fakalelei Lalahi kuo palani	16
Patiseti mo e Kaungaue	21
Ngaahi Polokalama mo e Ngaahi Polokalama Si‘i	22
Polokalama 04.1: Tataki Fakangaue & Fale‘i ki he Tu‘utu‘uni Ngaue	22
Polokalama 04.2: Ngaahi Ngaue ‘a e Fakatotolo	39
Polokalama 04.3: Pule‘i Fakalukufua	44

Fakafe'iloaki mei he 'Ompatimeni

'Oku ou fiefia ke fakahoko atu 'a e Palani Ngaue mo e Fakaikiiki 'o e Patiseti 'a e 'Ofisi 'o e 'Ompatimeni ki he ngaahi ta'u 2022/23 ki he 2024/25 ko e tohi fakahinohino mahu'inga 'eni 'e fakatefito ai 'a e ngaue mo hono tataki 'a e ngaue te mau fakahoko 'o fakatatau mo e taumu'a ngaue 'a e 'Ofisi.

'Oku mau fakamalo 'i he ngaahi tokoni 'oku fakahoko mei he ngaahi va'a kehekehe 'o e Pule'anga, Fale Alea mo e ngaahi kupu felau'aki 'o e fa'unga pule 'o e Pule'anga. 'I he taimi tatau 'oku mau tukupa ke hokohoko atu hono langa hake 'a e va ngaue lavame'a pea tu'utai mo e ngaahi va'a 'o e Pule'anga. Ko 'eku taumu'a ma'u ai pe 'i hoku fatongia ko e 'Ompatimeni ke hoko 'a e 'ofisi ko ha sino fakatoto launga 'oku tu'utai pea ola-melie 'o makatu'unga 'i he fakahoko fatongia 'oku tau'ataina, 'ikai ke filifilimanako, malu pea falala'anga ma'a e kakai 'o e fonua 'i ha ngaahi ngaue pe faitu'utu'uni 'a e ngaahi Potungaue pe ngaahi Kautaha Pisinisi 'a e Pule'anga 'e uesia fakafo'ituitui ai 'a e kakai. Ko e taumu'a fakalukufua ke leleiang'e 'a e ngaahi founa faitu'utu'uni 'a e Pule'anga pea faka'ai'ai ma'u ai pe 'a e pule lelei.

'Oku ou ta'imalie 'i he tapuaki 'o e a'usia 'e he lakanga ni 'a e tu'unga faka-konisitutone 'i 'Aokosi 'o e 2021. 'Oku tanaki mai 'e he tu'unga faka-konisitutone ki hoku 'ofisi ha malu'i malohi mei ha ngaahi fakafe'atungia fakapolitikale. 'Ikai ko ia pe ka 'oku hoko ai 'a e ngaue ki he pule lelei 'i Tonga ko e taumu'a faka-konisitutone. 'Oku 'oatu 'e he Palani Ngaue ko 'eni 'a 'eku ngaahi fokotu'utu'u tefito 'i ki he ngaahi ngaue 'e fakahoko 'e he'eku kaungaue ke a'usia 'a e ngaahi poutuliki 'o e pule lelei.

'Oku 'alu ki he lahiane 'a e ngaahi launga 'i he ngaahi sekitoa ngaue kehekehe 'oku ne 'omai 'a e faka'ilonga 'oku 'i ai 'a e ngaahi maumau fakaengaue pe fakatataki 'oku hoko ta tu'o lahi pea ko e palopolema ia ki he pule lelei. Te mau hoko atu 'i he ta'u fakapa'anga hoko mai ke siofi mo fakatoto ki ai. 'Oku ou hanga atu ki ha ta'u ngaue mohu pole ki hoku 'ofisi ka 'oku melie 'eku 'amanaki te mau hokohoko atu ke ikuna mo a'usia 'emau ngaahi ola fakangaue mo fakahoko lelei homau fatongia 'i hono siofi mo faka'ai'ai 'o e fa'unga mo e founa ngaue lelei mo faitotonu 'i he ngaue fakapule'anga.

'Aisla H. Taumoepeau, SC
'Ompatimeni

Fakamatala ‘a e ‘Ofisa Pule Ngaue

‘Oku ‘oatu ‘i he palani ko eni ‘a e ngaahi fakamatala fakamuimuitaha mei he palani kimu‘a pea mo e hala fononga lolotonga ki hono ma‘u ‘a e ngaahi ola mei he ‘emau ngaahi taumu‘a ngaue ‘i he ngaahi ta‘u ‘o e Palani Tataki Ngaue mei he 2022/23 ki he 2024/25.

‘Oku ou fiefia ke tataki ‘emau ngaahi ngaue katoa ‘i hono fatu ‘o ha fa‘unga ngaue fakalotofonua ke tokangaekina ‘a e ngaahi totonu ‘a e tangata mo hono ngaahi hoa ngaue. Na‘e kau atu ‘i he ngaue ni ‘a ‘eku kau atu ki he ngaahi fakataha ‘a e National Human Rights Institute (NHRI) mo e UNCAT. Fakatatau ki he Tala Fakahaha ‘o Palesi, ‘oku tau ‘unu kimu‘a ‘i he ngaue ko ‘eni ke fakakakato hotau ngaahi ngafa ‘i he tu‘unga ‘o e fengaue‘aki fakavaha‘apule‘anga.

‘I he ta‘u kotoa pe ‘oku mau fetaulaki mo ha ngaahi fakakaukau fo‘ou ‘oku ne uesia kitautolu fakalotofonua. ‘Oku talanoa ‘a e palani ngaue ko ‘eni pea ko e taha ia ‘o e ngaahi taumu‘a tu‘ukimu‘a ‘o e palani ko ‘eni, ke Siofi ‘o e Fa‘unga Pule Lelei (Oversight Governance). ‘Oku mau taumu‘a foki ke tokoni ki he ngaue fakafonua ki hono tau‘i ‘o e faito‘o konatapu ‘i ha tapa pe ‘o ‘emau ngaue, te mau ala tokoni ai.

‘Oku mau hanga atu ki ha ta‘u ngaue ola lelei. Neongo he‘ikai si‘i hono ngaahi pole ko e tapuaki ma‘u ai pe ke malanga‘i, talaki pea fakahoko e ngaahi ngaue ki hono faka‘ai‘ai ‘o e ngaue pule lelei.

Mrs. Alisi N. Taumoepeau, KC
Chief Executive Officer

Konga Lalahi ‘o e Palani Ngaue

Na’e fokotu‘u ‘a e Ofisi ‘o e ‘Omipatimeni (“‘ofisi”) ‘aki ‘a e *Lao ‘Omipatimeni 2001*. ‘Oku taumu‘a ‘a e ‘Omipatimeni ke foaki ki he kakai ‘o e fonua ha fa‘unga fakatotolo launga ‘oku ola lelei mo lavame‘a ‘i he founa ‘oku tau‘ataina, faingofua ke ngaue‘aki ‘e he kakai pea ta‘etotongi, ‘i ha kaveinga pe ngaahi kaveinga, ngaue pe faitu‘utu‘uni pe ko e ‘ikai ke fakahoko ha ngaue pe tu‘utu‘uni na ‘e totonu ke fakahoko, kae tupunga ai ha mole ‘enau totonu pe uesia ‘enau totonu, ‘i he‘enau fiengaue‘aki mo e ngaahi potungaue mo e ngaahi pisinisi ‘a e pule‘anga.

‘Oku poupou malohi ‘a e sino fakavaha‘apule‘anga ‘o e ngaue faka-‘Omipatimeni ‘oku ‘iloa ko e International Ombudsman Institute (“IOI”) ki hono tali fakamamani-lahi ko ia ‘o e ngaahi Tala Fakahaha Fakavaha‘apule‘anga ‘o Palesi, Venisi mo Belgrade. ‘Oku mau memipa ‘i he IOI pea poupou malohi ki he ngaahi totonu ‘oku taukave‘i ‘e he ngaahi Tala Fakahaha Fakavaha‘apule‘anga ko ‘eni. Ko e Tu‘utu‘uni (UN Resolution) fika 75/186 na’e tali ‘e he Fakataha Lahi ‘a e Ngaahi Pule‘anga Fakatahataha ‘i he 16 Tisema 2020 ‘oku ne tala fakapatonu ki he ngaahi Pule‘anga ke nau poupou ki he fatongia ‘o e ‘Omipatimeni ‘i he tukuifonua takitaha ke faka‘ai‘ai ‘a hono tokangaekina ‘o e ngaahi totonu ‘a e tangata, pule lelei pea mo e pule ‘a e lao.

Ko e ngaahi kaveinga tefito ‘e 3 ‘o e Palani Ngaue ko eni:

- i. Fokotu‘u ‘o e va‘a ngaue ke Siofi ‘a e Fa‘unga Pule (Oversight Governance division);
- ii. Langa fakalakalaka faka-kaunga mo e me‘angaue; pea
- iii. Fokotu‘u e pa‘anga vahenga malolo.

‘Oku tanaki atu ki he ngaahi kaveinga tefito ko ‘eni ‘a e ngaahi talanga kuo fakahoko fakalotofonua ‘o fekau‘aki mo e sino ke ne tokangaekina ‘a hono tau‘i ‘o e pulekovi mo e faihala, pea ko e laka ‘eni ki mu‘a ki hono fakamakalohi ‘o e ngaue ‘oku mau fakahoko, lolotonga ‘oku te‘eki ke fokotu‘u ha sino ke ne tau‘i ‘a e faihala. ‘Oku ma‘u ‘e he ‘ofisi ni ha tu‘unga makehe ‘i he sosaieti – ko e taha ‘i he sino pe ‘e 2 ‘oku tau‘ataina mei he Sino Fakahokongaue ‘o e Pule‘anga (Executive) ke mau siofi ‘a e ngaue kovi, hala pea ‘ikai muimui ki he lao. ‘Oku lahi ‘a e mafai ngaue mo faitu‘utu‘uni ‘o e Sino Fakahokongaue ‘i he fonua, ka ‘i he taimi tatau ‘oku a‘u atu ‘emau faifatongia ki he ngaahi mafai ngaue ko ia, pea ‘ikai fakangatangata neongo pe ko hai ‘oku pule‘anga ‘i he ‘aho mo e taimi ko ia.

‘Oku ha mahino mei he GPA ‘a e ‘aonga mo e lavame‘a ‘o e ngaue ‘oku mau fakahoko – ko e sino ‘oku ne faka‘ai‘ai ngaue faitotonu mo e pule lelei, ‘oku ne fakatotolo tau‘ataina ‘a e ngaahi launga, ‘o

tokoni ki he fa'unga ngaue fakapule'anga ke a'usia 'enau ngaahi Government Priority Agenda.

'Oku fatu 'a e Palani Ngaue ko 'eni ke faka'ali'ali 'a e ngaahi 'elemeniti tefito 'o e ngaue 'oku mau fakahoko, mo e hala-fononga 'oku mau fakataumu'a ke a'usia mo e founa te mau a'u mo ikuna 'aki 'a e taumu'a mo e fononga ko ia. 'Oku kau ai 'a 'emau toe vakai 'a 'emau ngaahi kaveinga ngaue tefito. Neongo 'a e ngaahi liliu ki he 'ataakai ngaue, 'o tatau 'i he loto'i potungaue mo e ngaahi sino fekau'aki mei tu'a, 'oku 'i he tu'unga ma'olunga 'emau tokangaekina e tukunga 'o e 'ataakai 'oku mau fakahokongaue ai. 'Oku 'oatu 'i he palani ko 'eni 'a e palani ngaue, Patiseti mo e fa'unga fakahinohino 'o e fakahoko fatongia (KPI).

Ngaahi Kupu Fekau‘aki

‘Oku ma‘u ‘e he ‘Omipatimeni ‘a e mafai ke fakatotolo ha launga ‘oku fekau‘aki mo e hou‘eiki Minisita, ongo Kovana mo e kau ngaue fakapule‘anga. ‘Oku taumu‘a ‘a e ‘ofisi ke fakahoko ‘a e ngaahi polokalama fakamatala fatongia (Talafatongia) ki he ngaahi kupu fekau‘aki katoa, ko e konga mahu‘inga ia hono ngafa ke talaki mo faka‘ilo ki he kakai ‘a e pule lelei.

Tepile 1: Ngaahi Kupu Fekau‘aki mo honau ngaahi vā fiengaue‘aki mo e ‘Ofisi

Ngaahi Kupu Fekau‘aki mo e ngaahi vā fiengaue‘aki

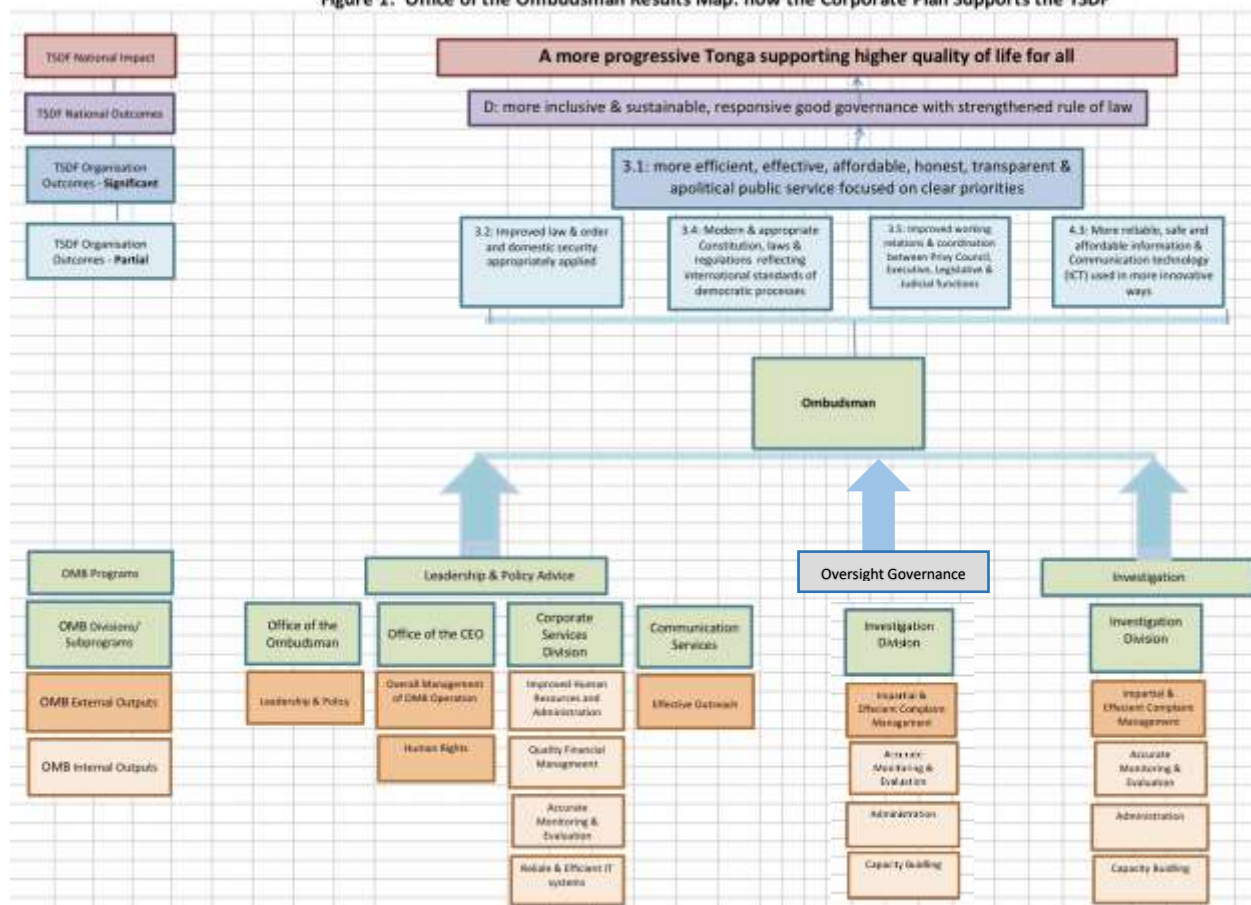
Kupu Fekau‘aki	Kasitoma ‘a e ‘Ofisi	Fakahoko Fatongia ma‘a e ‘Ofisi	Hoa Ngaue mo e ‘Ofisi	Pule‘i ‘a e ‘Ofisi**
Fale Alea			X	X
Kapineti		X	X*	
Ngaahi Potungaue & Va‘a Fakangaue ‘a e Pule‘anga	X	X	X	
Ngaahi Kautaha Pisinisi ‘a e Pule‘anga	X	X	X	
Ngaahi Pisinisi	X	X		
Ngaahi Kautaha ‘ikai fakapule‘anga & Ngaahi Sosaieti Sivile	X	X		
Kakai	X	X	X	
Ngaahi Hoa Fakalakalaka			X	

**Kau Minisita ‘o e Kapineti ‘i honau fatongia faka-minisita*

***Ko e sino tau‘ataina ‘a e ‘Omipatimeni ‘o fatongia‘aki ‘a e mafai ki he Pule Lelei ‘i he ngaahi Potungaue, Va‘a Fakangaue mo e ngaahi Pisinisi ‘a e Pule‘anga*

Hala Fononga ki he ngaahi faifatongia ola ‘a e ‘Ofisi

Figure 1: Office of the Ombudsman Results Map: how the Corporate Plan Supports the TSDF

‘Oku ‘oatu ‘e he mape hala fononga ‘o e faifatongia ola ‘a e ‘ofisi ha ‘ata mahino ‘o e fengau‘aki ‘a e ngaahi fatongia ‘o e ‘ofisi mo ‘emau tokoni ki he ngaahi taumu‘a ngaue fakafonua (national objectives) ‘i he malumalu ‘o e Fa‘unga Ngaue Fakalalakala Fakafonua ‘a Tonga (TSDF II). Ola 3, Siofi ‘o e Fa‘unga Pule (**Oversight Governance**), ‘oku monomono ia ‘o fakahu mai ko e kaveinga ngaue fo‘ou.

Na‘e tali ‘e he Fale Alea ‘o Tonga ‘i Sune 2021, ha polokalama fo‘ou, ‘i he malumalu ‘o e Fakafepaki‘i ‘o e Faihala pea vahe‘i ki ai ha \$673,700. ‘Oku ‘i loto ‘i he Polokalama ko ‘eni ha Polokalama Si‘i ‘e 2, ‘Fakatotolo mo e Tokangaekina ‘o e Ngaahi Launga’ pea mo e ‘Fakamaau‘anga Fakalelei Va, Fa‘unga Talatalanoa Fakalelei Va mo e Fale‘i’.

Fakatatau ki he tokangaekina kuo fai mei he Fale Alea, ‘e fakahoko ‘a e polokalama ko ‘eni ko e taha ‘o e ngaahi kaveinga mahu‘inga pea ‘otu mu‘a ke fakahoko leva. Ka koe‘uhi ‘oku ‘ikai ke fakafatongia ‘aki au ‘a e Tau‘i ‘o e Faihala (‘i he mata ‘o e lao) ‘e toka ‘eku tokanga ki hono fatu ha fa ‘unga ngaue ke ‘Siofi ‘o e Fa‘unga ke fai ‘aki hono taulama ‘o e ngaue ‘i he vaha‘a ‘o hono siofi ‘o e ngaue kovi, hala mo ‘ikai muimui ki he lao mo e ngaahi ngaue faihala mo pule kovi.

Ola 1: Tataki mo e Fale‘i Tu‘utu‘uni Fakangaue

Ola 2: Ngaahi Ngaue Fakatotolo

Ola 3: Siofi ‘o e Fa‘unga Pule

Ko e fekau'aki 'a e Fa'unga Ngaue Fakalakalaka Fakafonua 'a Tonga (TSDF) mo e 'Ofisi 'o e 'Omipatimeni

Ko e fekau'aki 'a e TSDF ki he 'Ofisi 'o e 'Omipatimeni

'Oku fakatoka 'a e ngaahi ola fakangaue 'a e 'Ofisi ke poupou ki he ola fakalukufua 'o e TSDF ma'a Tonga. Ko e tokoni mahu'inga heni 'oku fakahoko ia 'i he malumalu 'o e Ola Fakafonua "D" 'a ia 'oku ne fo'u 'a e taha 'o e ngaahi ola 'e fitu (7) 'o e TSDF II.

Ko e Ola Fakafonua "D" 'oku pehē:

D. Ke toe lahiange 'a e malava ke kau katoa, tu'uloa pea ngaue vave mo faingofua ki he pule lelei pea malohi mo kaukau 'i he pule 'a e lao

Koe'uhi ko e 'Ofisi ni 'oku ne hakeaki'i malohi 'a e pule lelei 'i he ngaahi ngaue 'a e pule'anga, 'oku fakafenāpasi mahu'inga ia ki he ola fakangaue 3.1 'i he TSDF:

3.1: Toe leleiangē 'a e lavame'a mo e tu'unga ma'olunga mo vaveange 'a e fai fatongia, malava 'o fuesia fakapa'anga, faitotonu, 'ata ki tu'a pea 'ata'atā mei he ngaahi tui fakapolitikale pea ke fakatefito 'a e tokanga 'i ha ngaahi taumu'a mahino

Ngaahi tefito'i fakakaukau mo e palani 'oku fekau'aki tonu:

- Fakapapau'i 'oku ngaue'aki 'a e ngaahi Tu'utu'uni 'oku ne Sisivivi'i 'a e 'Ulungaanga Taau 'o e kau Taki (Leadership Code)
- Mahino 'a hono vahevaheatu e fatongia he kotoa 'o e ngaahi potungaue, va'a ngaue mo e kautaha pisinisi 'a e pule'anga
- Hokohokoatu 'a hono fakalelei'i mo fakalakalaka 'a hono Pule'i 'o e Pa'anga 'a e Pule'anga
- Leleiangē 'a e founa pule'i, muimui'i mo hono vakai'i 'a e ngaahi ngaue

'Oku toe mahino mo e ngaahi tokoni atu ki he ngaahi Ola Fakangaue ni:

3.2: Leleiangē 'a hono tauhi e lao mo e maau pea taau hono tauhi e hao mo e malu 'a e fonua

Ngaahi Palani Fakakaukau 'oku fekau'aki tonu mo e Ola ni:

- Fakamalohi 'a e fatongia 'o e 'Ofisi ki hono Fakafepaki'i 'o e Fai hala

3.4: Ke fenāpasi mo e tu'unga fakavaha'apule'anga 'o e fa'unga fakatemokalati 'a e Konisitutone 'oku fo'ou mo taau pehe ki he ngaahi lao mo e tu'utu'uni

Ngaahi Palani Fakakaukau 'oku fekau'aki tonu mo e Ola ni:

- 'Oua 'e fai tu'utu'uni fakavavevave mo te'eki palani lelei pea mo hono liliu e lao kuo te'eki fai hano fakakaukau'i lelei mo taau

3.5: Leleiangē 'a e ngaahi vā fakangaue mo hono fakahoko he vaha'a 'o e Fakataha Tokoni, Pule'anga, Fale Alea mo e ngaahi Fatongia Fakaēfakamaau'anga

Ngaahi Palani Fakakaukau 'oku fekau'aki tonu mo e Ola ni:

- Vakai'i 'a e ngaahi vā fakangaue lolotonga ke malava 'o tala 'a e ngaahi tafa'aki ke fakalelei'i

4.3: Leleiangē 'a e falala'anga, hao mo ma'ama'a fakapa'anga 'a e ngaahi tekinolosia 'o e fakamatala mo e fetu'utaki (ICT) 'i hono ngaue'aki ke a'usia ha ngaahi founa ke tupulakiangē 'a e fakakaukau

Ngaahi Palani Fakakaukau ‘oku fekau’aki tonu mo e Ola ni:

- Lahiangē ‘a hono ako’i mo hono ma’u ‘o e ngaahi taukei ki hono ngaue’aki ‘o e akenga fo’ou ‘o e ngaahi tekinolosia ‘o e fakamatala mo e fetu’utaki (ICT)

Fekau’aki ‘a e ngaahi Taumu’a Fakalakalaka Tu’uloa ki he ‘Ofisi ‘o e ‘Omipatimeni

‘Oku poupou ‘a e ‘Ofisi ‘o e ‘Omipatimeni ki he ngaahi Taumu’a Fakalakalaka Tu’uloa (SDGs), ‘o tautefito ki he taumu’a ni:

- SDG 16 – Paotoloaki ha sosaieti ‘oku melino pea mo hono tokangaekina ‘a e lelei ‘a e kakai kotoa ke a’usia ‘a e fakalakalaka ‘e tu’uloa, fakafaingamalie’i ‘a hono ma’u ‘e he kakai kotoa ‘a e fakamaautotonu pea mo langa ha ngaahi fa’unga ‘e ta’imalie ai e taha kotoa he ngaahi tu’unga kotoa ‘oku ola lelei mo lavame’a pea mo tali ui ki he fatongia

‘E hiki ‘a e tokanga ‘a e ‘ofisi ‘o fakatefito ‘i he fakamaau-totonu ma’a e kakai (people-based justice). ‘E fakamama’u e tokanga ‘i he fa’ahinga pe ko ha ngaahi totonu ‘oku matu’aki li’ekina pea ngaue’aki ‘a e tukunga ko ia ke fatu mei ai ‘a e founa ngaue ki he fakatotolo mo e polokalama fo’ou ‘siofi ‘o e fa’unga pule’ tautautefito ki hono vakavakai’i ‘a e tu’unga mo’oni ‘o e launga (assessment) mo e ngaahi mo’oni’ime’a ‘e fakataumu’a pe kaveinga ‘aki ‘a e fakatotolo pea ohi mai ‘a e fa’unga ngaue ko ia ki he fa’unga ngaue fakalukufua ‘a e ‘Ofisi.

Ko e Ngaahi ‘Asenita Ngaue Mahu’inga ‘a e Pule’anga ‘oku fekau’aki mo e ‘Ofisi ‘o e ‘Omipatimeni

Te mau ngaue’aki e ngaahi founa kehekehe ke poupou mo ikuna ‘aki ‘a e ngaahi kaveinga tu’ukimu’a ‘e 9 ki he Ta’u Fakapa’anga 2021 – 22 ki he 2024 – 2025 mo homau fatongia tefito. Ko e taumu’a ‘o e ngaahi founa ngaue kehekehe ko ‘eni ke langa ha va fengaue’aki falala’anga ‘i homau va mo e ngaahi Potungaue (MDAs) pea mo e ngaahi kautaha pisinisi ‘a e Pule’anga (PEs) ke a’usia lelei ‘enau ngaahi taumu’a pea tatapuni ha faingamalie ke toe e’a hake ‘a faifatongia kovi, hala mo ‘ikai muimui ki he lao.

Ko ‘emau ngaahi liliu fo’ou fakangaue ‘oku makatu’unga ‘i he ngaahi ‘Asenita Mahu’inga ki he Pule’anga :

TSDFII	GPA	Reforms
31. ngaue leleiange, ola leleiange, fakamole fe’unga, angatotonu, ‘ata-ki-tu’a e ngaue ‘o fakatefito ‘i he ngaahi ngaue ki he kakai pea mahino ‘a hono ngaahi taumu’a	Group: A. Matu’uekina e ngaahi faingata’a ‘e hoko ki he fonua Priority: GPA 5 ‘Oku mau poupou ki he ngaahi ngaue ‘a e Pule’anga ke mapule’i mo fakasi’isi’i ‘a e mafola ‘a e COVID 19. Kuo monomono ‘a e Tu’utu’uni Ngaue ki he Kaungaue ‘a e ‘Omipatimeni (Tu’utu’uni Ngaue) ‘o fakatatau mo e tu’utu’uni ‘a e ‘Omipatimeni ‘i he 4 Fepueli 2022, ‘o tanaki atu ‘a e Tu’utu’uni 2.10 ‘oku fekau’aki mo ha mahaki faka’auha, ‘o kau ai ‘a e COVID-19.	Monomono ‘o e Tu’utu’uni Ngaue ke poupou ki he fa’unga ngaue ‘a e Pule’anga
	Group A. Matu’uekina e ngaahi faingata’a ‘e hoko ki he fonua Priority: GPA 3 Poupou ki he mokoi ‘o e Tama Tu’i ke tau’i ‘a e faihia. Kuo ma’u ‘a e tokoni fakapa’anga mei he Sino Fakamamani-lahi ‘o e Ngaahi ‘Ofisi ‘Omipatimeni (International Ombudsman Institute pe IOI) ke fakahoko ‘aki ‘a e fakatotolo fakafonua ‘i he malumalu ‘o mafai ‘o e ‘Omipatimeni	Added focus of investigation on top of what we already do.

	ke fakahoko ha fakatotolo 'iate ia pe (Own Motion) pea lipooti mai 'a e tukunga mo'oni 'oku 'i ai 'a e ngaahi ngaue faihia fekau'aki mo e faito'o konatapu pea ko e ha leva 'a e tukunga totonu 'o e ivi malava 'o e fonua mo e pule'anga ke tau'i 'a e faito'o konatapu.	
	Group: B. Ke leleiange ngaahi fakahoko fatongia pea malava 'o feau 'a e totongi 'o e ngaahi sevesi Priority: GPA 4 'Oku 'i ai 'a e Lao Fakaangaanga ki he Ngaahi Fakamatala Fakafo'ituitui Fekau'aki mo e Mo'uilelei 'oku lolotonga 'i he Fale Alea. Ka tali 'eni 'o hoko ko e lao, te ne 'omai leva 'a e fatongia fo'ou 'i he anga hono tauhi mo tokanga'i 'e he ngaahi sino ngaue kotoa pe ki he mo'uilelei 'a e ngaahi fakamatala kotoa pe 'oku ma'u mo tauhi fekau'aki mo e kau mahaki.	Fakahingoa fo'ou 'a e polokalama 3 mei he Tau'i 'o e Faihala ki he Siofi 'o e Fa'unga Pule. 'Oku kau heni hono fokotu'u ha ngaahi tu'utu'uni ngaue ki he va'a ngaue fo'ou ko 'eni mo hono kau ngaue ke tokoni ki hono siofi 'o e fa'unga pule mo ako'i 'a e kakai mo e ngaahi kupu fekau'aki ki he to'onga ngaue pule lelei. 'Oku fekau'aki hangatonu 'eni tefito'i totonu, ngeia fakaetangata mo e tu'unga 'o e pule lelei 'oku tu'uaki Fakamamani-lahi 'e he Fakataha'anga Lahi (General Assembly) Ngaahi Pule'anga Fakatahataha, 'o kau ai 'a e Tala Fakahaha 'o Palesi mo e Tala Fakahaha 'o Venisi
	Group: B. Ke leleiange ngaahi fakahoko fatongia Priority: GPA 6 Ko homau tu'unga tau'atina ko ia 'i he fa'unga mo e nofo 'a e fonua ko e 'uhinga malohi ia 'e fiema'u ai ke fakahoko mai 'a e ngaahi launga kiate kimautolu ke fakatotolo'i. 'Ka 'osi ange 'a e fakatotolo 'oku 'ilo ha ngaue kovi, hala mo maumaulao, te mau fokotu'u atu ha ngaahi fakalelei mahino, taau mo 'aonga te ne fakalelei'i 'a e ngaahi ngaue 'a e Pule'anga ki he kakai he ko homau fatongia ma'u ai pe ke tafi'i mei he fa'unga 'a e ngaue kovi, ta'etotonu mo maumaulao.	Tanaki mai e kaungaue fo'ou ke tokoni 'i he fatongia mo fakapapau'i 'oku lava 'o fakahoko lelei mo ola 'aonga 'a e ngaue
	Group: B. Ke leleiange ngaahi fakahoko fatongia Priority: GPA 4 Ko e pule lelei ko ha me'angaue matu'aki fiema'u pea 'aonga fau ke tokoni ki he fakalakalaka 'o ha fonua. 'Oku totonu ke ako'i ko e leseni pau 'i he ngaahi ako'anga, ko e fakava'e ki he fa'unga pule 'o e ngaahi to'utangata 'o e kaha'u.	Fokotu'u 'o e Va'a Siofi e Fa'unga Pule ke tokoni 'i he talatalanoa mo e Potungaue Ako. 'Oku fiema'u ke fakamakalohi.

	Ko e ako lelei ko e taha ia 'o e ngaahi kaveinga tu'ukimu'a 'o e ngaahi poutuliki 'o e mo'ui fakasosiale. Kuo mau talatalanoa mo e ngaahi kupu fekau'aki mo e ngaahi mafai totonu 'o fekau'aki mo hono fakakau atu 'o e Pule Lelei 'i he ngaahi kaveinga mu'omu'a mo mahu'inga 'o e ako. 'Oku kau atu 'a e Pule Lelei 'i he silapa ako 'a e ngaahi ako ma'olunga ange. Ko e taumu'a loloa atu ki he kaha'u ke fakahu atu 'a e Pule Lelei ki he silapa 'o e ako lautohi mo e ngaahi kolisi. 'E tokoni lelei 'eni ki he tu'unga lelei 'o e ako. Ko e taumu'a ke ta'imalie 'a e to'utangata 'o e kaha'u 'i he ngaahi fakamatala 'aonga 'o hoko ko ha tokateu makona ma'a e kaha'u 'o Tonga. Ko e konga 'eni 'o 'emau ngaahi polokalama fakamatala homau fatongia 'o fekau'aki mo e mahu'inga 'o e pule lelei ki he langa fonua tu'ulua Kuo mau fakakau atu ki ai 'a e ngaahi ako lautohi pule'anga, ngaahi kolisi mo e ngaahi ako'anga tesiale 'o tatau pe 'i Tongatapu, 'Eua, Ha'apai, Vava'u mo e ongo Niua.	
	Group: B. Ke leleiange ngaahi fakahoko fatongia pea malava 'o feau 'a e totongi 'o e ngaahi sevesi Priority: GPA 6 Ko e konga ko 'eni 'oku 'i he malumalu ia 'o e Ngaahi Me'angaue mo e Tekinolosia 'o e TSDF II. Hange ko ia kuo fokotu'u mai 'e he Pule'anga (priority settings), 'oku mau vekeveke ke ngaue'aki 'a e ngaahi fakalakalaka fakatekinolosia 'o e fakamatala mo e fetu'utaki. 'Oku mau feinga ma'u pe ke fakahoko 'a e ngaahi polokalama talatalanoa ngaue mo e fatongia 'oku mahino ngofua pea a'utonu ki he kakai. Ko e ola 'oku ma'u ko e lahiange 'a e launga. 'Oku 'i ai leva 'a e fiema'u ke 'i ai ha fa'unga tanaki'anga fakamatala ki he launga mo e ngaahi ngaue fekau'aki mo ia. 'Oku lolotonga fekuki mo e ngaahi faingata'a 'i he tafoki ko ia 'o ngaue'aki 'a e fa'unga tanaki'anga fakamatala tisisitolo (CMA/Tatala). Ko e visione ko ia ki ha fa'unga tanaki'anga fakamatala lelei mo falala'anga ke ne tokangaekina 'a e ngaahi ngaue ki he fakatotolo mo e launga, 'oku kei hoko pe ia ko e ngaue 'oku kei fakafuo. 'Oku mau 'amanaki melie ki ha 'aho vave mai 'e tangata ai 'a e visone ko 'eni pea ne pu'aki mai ha ngaahi tu'unga fakafika, Sitisitika 'o faingofua hono 'analasio 'a e ngaue mo hon ola pea vave mo tonu ange hono lipooti.	'Oku taumu'a ke fakalelei 'i 'a e CMS 'i he fiengaue 'aki mo ha kautaha mei he tu'apule'anga lolotonga 'a e Ta'u Fakapa'anga hoko mai, ko e konga 'o e ngaahi ngaue fakatau mai 'a e 'Ofisi.
	Group: C. Ko e ngaahi pole mo e ngaahi faingamalie ki hono paotoloaki 'o e tupulekina faka'ekonomika Priority: GPA 9 'Oku poupu 'a e 'ofisi ki he ngaahi taumu'a ngaue 'a e pule'anga ke leleiange 'a e tu'unga 'o e mo'ui 'a e Tonga kotoa 'aki hono fokotu'u 'o e polokalama tau'i 'o e faihala. Fakatatau ki he Kautaha Transparency International ne nau fakatahataha 'i ha ngaahi fakamatala mei ha ma'u'anga fakamatala 'e 6,000 tupu 'i he 2021 'i he fonua 'otumotu Pasifiki, 'oku peseti 'e 62 'a e tu 'unga faihala 'o Tonga 'i he ngaahi ngaue 'a e Pule'anga. Ko e palopolema lahi 'a e ngaue kovi, hala mo maumaulao (maladministration) pea 'oku lolotonga fai e ngaue ki ai pea kuo pau foki ke toe fakamakalohi ange 'a hono tau'i. 'E fakamama'u hono toe fakamakalohi 'o e ngaue ke tau'i e ngaue kovi, hala mo maumaulao 'i hono siofi 'o e fa'unga pule mo e ngaahi mafai ngaue, 'o kau ai: Ngaahi lao 'oku ne tataki 'a e ngaue ki he ngaue kovi, hala mo maumaulao	To recruit staff with legal backgrounds for the development of the program for tackling corruption in Tonga in accordance with the Anti-corruption Mandate

mo e ngaahi lao 'oku ne tokangaekina 'a e pule lelei. Angangofua hono ma'u 'o e ngaahi fakamatala Fokotu'u ha sosaieti sivile 'oku longomo'ui mo tau'ataina Pule'anga 'oku ne folahi 'ene ngaue mo 'ene faitu'utu'uni ke siofia, 'ilo ki ai pea kau mai 'a e kakai 'o e fonua 'i hono talanga'i mo fakakaukau'i pea tukuange mai mo e ngaahi fakamatala mo hono ngaahi ma'unga tala Ha fa'unga ngaue 'oku malu'i ha taha 'oku lea 'o tala ngaue 'oku kovi, hala pe maumaulao Ha fa'unga ngaue 'oku ne tokangaekina 'a e ngaahi fepakipaki 'i he mafai mo e va fakangaue 'Oku poupu ki he tau'ataina mo hono fakaivia malohi hono fakahoko 'o e ngaahi lao ki hono tau'i 'o e faihala.	
---	--

2. ‘Ofisi ‘o e ‘Omipatimeni – Ngaahi Konga Lalahi

2.1 Ngaahi Va’a Fakangaue/Ngaahi Polokalama-si’i mo e ngaahi Polokalama

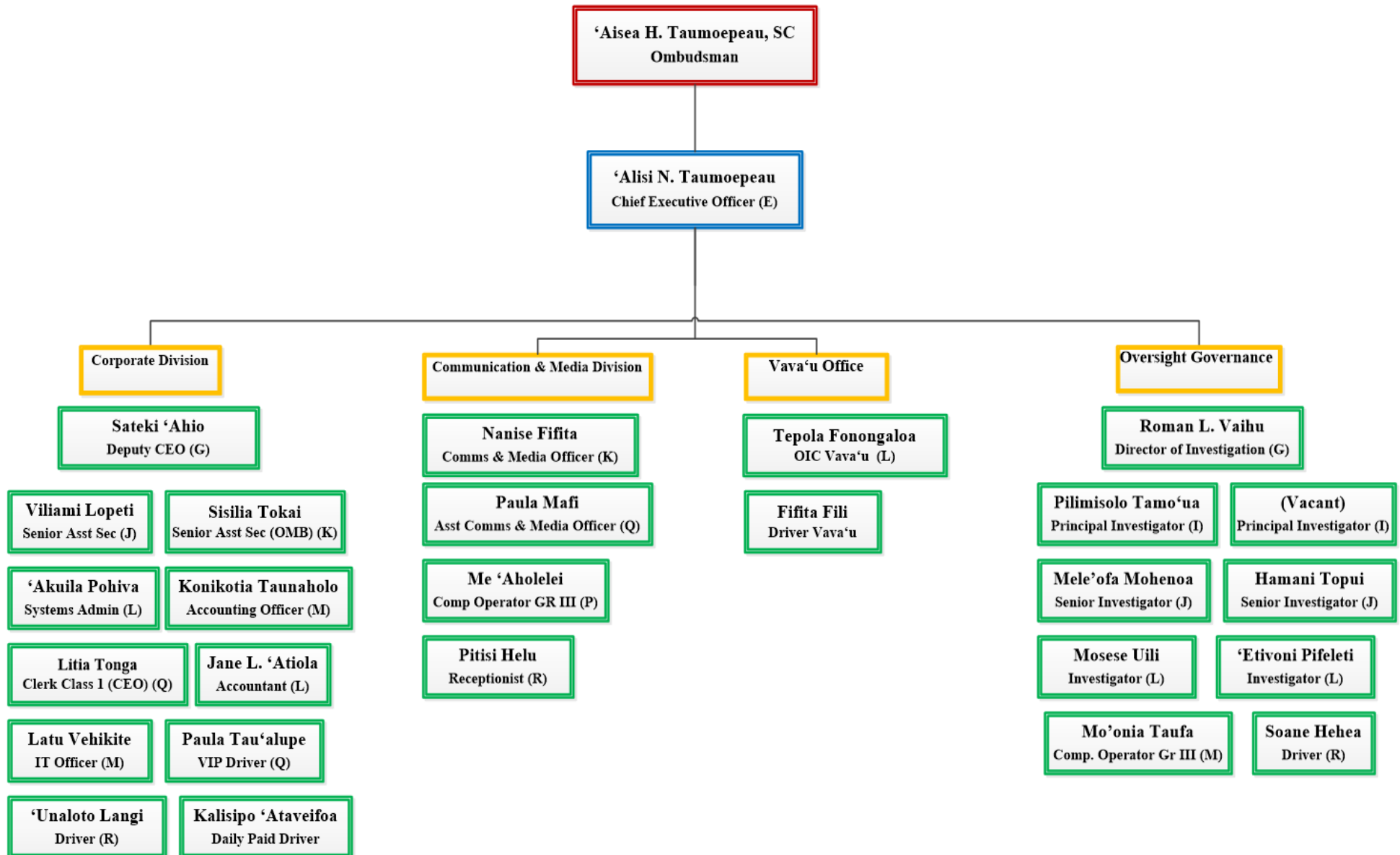
Ngaahi Polokalama	Ngaahi Ola Fakangaue	Ngaahi Ngaue/Fokotu’utu’u Ngaue	Ngaahi Va’a Fatongia
Polokalama 1: Va’a Taki mo Fale’i Tu’utu’uni Ngaue	Leleiange ‘a e founga taki mo e fale’i tu’utu’uni ngaue	- Tataki e fakataha fakauike ‘a e kau taki (OMB) - Fale’i ki hono tataki e ngaue ki he Pule Lahi mo e kau taki he ngaahi va’a - Uki ha kau ngaue alepau fakapolofesinale, ‘oka fiema’u	‘Omipatimeni, Pule Lahi
	Leleiange ‘a e pule fakalukufua	- Tataki e ngaahi fakataha fakauike ‘a e kau taki\ - Fai tu’utu’uni mo tataki	Pule Lahi
	Faingofua e ngaue ki he Totonu ‘a e Tangata	- Tataki e tukuatu e ngaahi fakamatala ki hono taukave’i e totonu ‘a e tangata - Fakahoko e ngaahi fakataha mo e ngaahi kupu fekau’aki - Ngaahi fakatotolo pe ‘a e ‘Omipatimeni (Own Motion) - Fekumi, ako mo pulusi e ngaahi fakamatala - Lesisita, pule’i, fakatotolo’i e ngaahi launga fekau’aki mo e ngaahi totonu ‘a e tangata	‘Omipatimeni, Pule Lahi mo e ‘Ofisa ki he ngaahi Totonu ‘a e Tangata
	Olalelei ‘a e tala fatongia	- Fokotu’utu’u mo fakahoko e ngaahi palani tala fatongia - Tataki e ngaahi fakataha mo e ngaahi kupu fengau’aki - Kau he ngaahi felafoaki he letio, polokalama televisone mo tali ‘a e ngaahi faka’eke’eke mei he kakai ‘i he mitia fakasosiale - Tataki ‘a e ngaahi konifelenisi mo e fakataha ‘a e ‘ofisi - Fakahoko e ngaahi tala fatongia - Tokoni ki hono fakahoko e ngaahi konifelenisi mo e kau faiongoongo - Pulusi e ngaahi lipooti aofangatuku	‘Ulu ‘o e Va’a Fetu’utaki mo Mitia, ‘Ofisa Fetu’utaki mo Mitia, Tokoni ‘Ofisa Fetu’utaki mo Mitia, Pule Lahi, Va’a Fakatotolo mo e Va’a Tataki Ngaue
	Fakalakalaka ‘a e ngaahi ngaue ki he kau ngaue mo e fakahoko ngaue	- Fakahoko hono uki ‘o e kau ngaue - Pule’i mo tokanga’i ‘a e tohi Ma’u Ngaue - Fakakakato ‘a e PMS - Pule’i ‘a e tohi lekooti ki he lele ‘a e ngaahi me’alele - Lelei mo falala’anga ‘a e ngaahi ngaue ki he fefonga’aki - Paotoloaki ‘a e ngaahi ngaue ki he mo’uilelei - Kau atu ki he ngaahi ako taukei fakangaue pe fakataha ako - Tataki e ngaahi ako ki he ngaahi taukei fakangaue ma’ama’a mo e tohi tu’utu’uni	Tokoni Pule-Va’a Lao mo Tataki Ngaue , Sekelitali Tokoni Ma’olunga, Kalake, Tali Telefoni, ‘Ofisa ki hono tauhi e ma’a ‘a e ‘ofisi, kau faka’uli

		• Tokoni ki he ma’a ‘a e ‘ataakai fakangaue • Fakahoko hono tauhi e lekooti mo faile e ngaahi pepa fakangaue • Lelei e ngaue ki hono tauhi e ngaahi pea fakangaue	
	Lelei mo taau hono pule’i e ngaue fakapa’anga	• Teuteu e fakamatala he ‘osi ‘a e mahina ki he lahi e fakamole • Teuteu e lahi e fakafuofua ki he fakamole he mahina takitaha • Teuteu mo fakahoko e ngaahi palani ki hono vakai’i e fakamole • Tokanga’i mo vakai’i e ngaahi koloa mo e loki ‘oku tauhi ai e ngaahi koloa • Ngaue ki he sisitemi “Sun” ki hono ‘ota mo tanaki e ngaahi koloa ‘oku fiema’u • Vakai’i e ngaahi vahenga ke fakahu atu • Teuteu’i e ngaahi foomu tukuha kotoa • Teuteu e ngaahi vausia ke totongi atu e ngaahi tohi mo’ua • Teuteu’i e ngaahi pa’anga ‘oku totonu ke ma’u ‘e ha tokotaha ngaue pea totongi atu	Tokoni Pule-Va’a Lao mo Tataki Ngaue , Sekelitali Tokoni Ma’olunga, ‘Akauniteni, ‘Ofisa ‘Akauni, Kalake Kalasi III
	Tonu hono tokanga’i mo vakai’i	• Tataki e ngaahi fakataha fakauike ‘a e va’a • Kau atu ki he fakataha fakauike ‘a e kau taki • Kau atu ki he fakataha fakauike ‘a e ‘Omipatimeni • Fakahu atu ‘a e ngaahi lipooti fakamahina • Fakahu atu ‘a e ngaahi lipooti fakakuata • Teuteu’i ‘a e Palani Tataki Ngaue/Patiseti mo e Palani Pule Fakata’u • Teuteu mo fakahoko e fa’unga ki hono vakai’i e ngaahi tefito’i ngaue (KPIs) ki he Palani Tataki Ngaue • Teuteu e fa’unga (database) ki he ngaahi launga mo e faka’eke’eke	Tokoni Pule-Va’a Lao mo Tataki Ngaue , Sekelitali Tokoni Ma’olunga, Kalake Kalasi III
	Falala’anga mo vave ‘a e ngaue ki he tekinolosia ‘o e ngaahi fakamatala (IT)	• Vakai’i mo lekooti ‘i he mahina takitaha ‘a e ngaahi naunau	Tokoni Pule-Va’a Lao mo Tataki Ngaue , Sekelitali Tokoni Ma’olunga, ‘Ofisa ki he IT, Kalake
Polokalama 2: Ngaahi ngaue fakatotolo	‘Ikai ke filifilimanako kae vave ‘a e fa’unga pule’i mo tokanga’i ‘o e ngaahi launga	• Lesisita e ngaahi launga • Fakatotolo’i e ngaahi launga • Fakatotolo’i e ngaahi fokotu’u ‘a e ‘Omipatimeni (own motion) • Tokanga’i e ngaahi launga • Fale’i mo lekooti e ngaahi fetu’utaki telefoni, kakai ‘oku ‘a’ahi mai	‘Omipatimeni, Pule Lahi, Timi Fakatotolo
	Tonu hono tokanga’i mo fakamahu’inga’i	• Tataki e ngaahi fakataha fakauike • Kau atu ki he ngaahi fakataha fakauike ‘a e kau taki • Kau atu ki he fakataha fakauike mo e ‘Omipatimeni • Fakahu atu e ngaahi lipooti fakamahina • Fakahu atu e lipooti fakakuata	Timi Fakatotolo

		• Tauhi ke maau ‘a e ngaahi lekooti • Vakai’i e ngaahi ola kuo lavame’a	
	Lelei mo vave e fakahoko ngaue	• Tokoni ki hono teuteu’i ‘o e Palani Fokotu’utu’u Ngaue/Patiseti mo e Palani Pule Fakata’u • Tokoni ki hono teuteu’i ‘o e Lipooti Fakata’u • Tataki hono faka’eke’eke ‘o kinautolu ‘oku tohi talangaue mai pea mo fa’u e lipooti kiai • Vakai’i ‘a e tohi tu’utu’uni ki he kau ngaue	Timi Fakatotolo
	Fakahoko ma’u pe ‘a hono fakalahi e ‘ilo mo e taukei fakangaue (ako)	• Fakahoko mo/pe kauatu ki he ako he mahina takitaha	Timi ngaue ‘a e Talekita ‘o e Va’a Fakatotolo

Polokalama 3: Siofi ‘o e Fa’unga Pule	Fa’unga tataki fakangaue ‘oku tau’ataina, malohi mo taaui ke ne tokangaekina ‘a e ngaue ki hono siofi ‘o e fa’unga pule	Fakama’opo’opo pea filifili e ngaahi lao fekau’aki mo hono siofi ‘o e ngaahi mafai pule Fokotu’u ha polokalama fakamatala ngaue ke ‘ilo ‘e he kakai ‘a e ngaahi ngaue ki hono siofi ‘o e ngaahi fa’unga pule Palani mo fakahoko e ngaahi ngaue mo e fatongia ‘o e siofi ‘o e ngaahi fa’unga pule mo e mafai Tanaki, tauhi mo tokanga’i e ngaahi fakamatala ki he ngaue ki hono siofi ‘o e fa’unga pule mo e ngaahi mafai	Va’a Siofi mo Tokangaekina e ngaahi fa’unga pule mo e mafai
		Fale’i, lekooti e ngaahi fakamatala he talanoa telefoni mo e ‘a’ahi	
	Tonu hono tokanga’i mo fakamahu’inga’i	• Tataki e ngaahi fakataha fakauike • Kau atu ki he ngaahi fakataha fakauike ‘a e kau taki • Kau atu ki he fakataha fakauike mo e ‘Omipatimeni • Fakahu atu e ngaahi lipooti fakamahina • Fakahu atu e lipooti fakakuata • Tauhi ke maau ‘a e ngaahi lekooti • Vakai’i e ola ‘o e ngaue	‘Ofisa Pule Ngaue, Talekita ‘o e Fakatotolo mo e Timi Siofi ‘o e Fa’unga Pule mo e Mafai
	Lelei mo vave e fakahoko ngaue	• Tokoni ki hono teuteu’i ‘o e Palani Ngaue, Patiseti, Fokotu’utu’u Ngaue Fakata’u • Tokoni ki hono teuteu’i ‘o e Lipooti Fakata’u • Tokoni ki he faka’eke’eke ‘o e tala ngaue fo’ou pea lipooti • Tokoni ki hono fakalelei ‘o e tohi tu’utu’uni ki he kaungaue	‘Ofisa Pule Ngaue, Talekita ‘o e Fakatotolo mo e Timi Siofi ‘o e Fa’unga Pule mo e Mafai, mo e ‘Ofisa Tauhitohi
	Hokohoko atu ‘a e ngaahi fakalelei ki he kaungaue, naunau ngaue mo e me’angaue	Fakahoko pe kau atu ki he ngaahi ako ‘oku fakahoko he mahina kotoa pe	‘Ofisa Pule Ngaue, Talekita ‘o e Fakatotolo mo e Timi Siofi ‘o e Fa’unga Pule mo e Mafai, mo e ‘Ofisa Tauhitohi

2.2 Fa'unga Fakangaue mo e ngaahi lakanga 'i he 'Ofisi 'o e 'Omipatimeni

Ngaahi Fakalelei Lalahi kuo palani

‘Oku ma‘u ‘e he ‘ofisi ‘a e fakakaukau mo e laumalie ‘oku hangamalie ki ha ngaahi liliu pe fakafo‘ou ki he leleiange ‘o e ngaue‘anga mo e ola ‘o ‘ene faifatongia. ‘Oku ‘i ai ha timi ngaue fo‘ou ‘oku ‘amanaki ke fokotu‘u ko e Timi Siofi ‘o e Fa‘unga Pule mo e Ngaahi Mafai pea ‘e kau ki ai ha ‘Ofisa Ma‘olunga ‘e 1, ‘Ofisa Tekinikale mo e kaungaue tokoni.

‘Oku ha atu ‘i he tepile ‘i lalo ni ‘a e ngaahi fakalelei ngaue mo e ngaahi fakalakalaka fakangaue ‘oku hokohoko atu hono fakahoko:

Ngaahi fakalelei ngaue mo e ngaahi fakalakalaka fakangaue

Polokalama	Ola si‘i	Va‘a Ngaue	Fakalelei Ngaue	Ngaahi fakalakalaka FY2022/23- 2024/25
Tataki Ngaue mo e Fale‘i ki he Tu‘utu‘uni Ngaue	Tataki Ngaue mo e Fale‘i ki he Tu‘utu‘uni Ngaue	‘Ofisi ‘o e ‘Omipatimeni	Va‘a Lao: Kuo fokotu‘u ‘a e Va‘a Lao ‘o ne tokanga‘i ‘a e tafa‘aki fakalao ‘o e ngaue. Na‘e fokotu‘u ke tokoni ki he ngaahi launga ‘oku ‘ikai talangofua ‘a e ngaahi Potungaue ke fakahoko ‘a e ngaahi fakalelei kuo fokotu‘u atu. Fakatatau ki he lao, ‘oku fakahoko ‘e he Va‘a ‘a e fale‘i mo ‘oatu ‘a e ngaahi launga pehe ki he ngaahi mafai kaunga-tonu ‘i he loto ki ai ‘a e ‘Omipatimeni. Kau fale‘i ki he ‘Omipatimeni: ‘Oku ‘i ai ‘a e ngaahi launga ‘oku lahi fau hono ngaahi fekaukau‘aki mo lolahi hono ngaahi kaveinga pea ‘oku fiema‘u ai ‘e he ‘Omipatimeni ha ngaahi fale‘i mataotao ‘i he mala‘e pe ngaahi mala‘e fakangaue ‘oku hoko ai ‘a e launga. ‘Oku tokoni lahi ‘a e ngaahi fale‘i mataotao ko ‘eni he ‘oku ‘uhinga ia ko e faitu‘utu‘uni mo e fokotu‘u fakalelei ‘oku ‘oatu ‘e he ‘Omipatimeni kuo fakafuo pea fakaloloto ‘e he taukei mo e poto mataotao ‘o e mala‘e totonu ‘oku fai ai ‘a e launga.	‘E hokohoko atu hono unga mai ‘o e kau fale‘i mataotao ‘i he ta‘u fakapa‘anga hoko mai ke tokoni ki he tataki totonu ‘o e ngaue mo fakafuo mo‘oni mo loloto ange ‘a e fokotu‘u fakalelei ‘e fai ‘e he ‘Omipatimeni
	Leleiange ‘a e fa‘unga tataki fakalukufua pea faingofua ange ‘a e ma ‘u faingamalie ke tokangaekina ‘a e ngaahi totongi ‘a e tangata	‘Ofisi ‘o e ‘Ofisa Pule Ngaue	Ngaahi Totonu ‘a e Tangata: Ko e ngaue ‘eni ‘oku kei fakahoko mo fakafuo. ‘Oku ‘i ai ‘a e kupu ‘i he Lao ‘Omipatimeni ‘oku talamai fakapatonu ke tokanga makehe ‘a e ‘Omipatimeni ki ha ngaahi launga mei ha kau mahaki‘ia fakae‘atamai ‘oku tauhi ‘i he malumalu ‘o e Lao Fakalelei ‘Atamai pe ko ha taha ‘oku tauhi pilisone pe nofo popula pe kuo tautea ki ha hia kuo ne halaia ki ai. ‘E fekumi loloto ange ‘a e ‘Ofisa Pule Ngaue ke fakalelei‘i ‘a e lao mo e ngaahi tu‘utu‘uni ngaue. ‘Oku ‘amanaki ‘e fokotu‘u ‘a e ngaahi fatongia ngaue ko ‘eni ko e konga ‘o e ngaahi fatongia ngaue ‘o e ‘ofisi ni pea ‘e vave ni mai ha taimi ‘e hoko ‘a e ‘ofisi ko e sino faka‘apa‘apa‘ia ia ke ne fakahoko ‘a e ngaahi ngaue ‘a e Sino Fakafonua ki he Totonu ‘a e Tangata (National Human Rights Institute) mo hono unga e kau ngaue ma‘a e Va‘a Ngaue ki he Totonu ‘a e Tangata. Tau‘ataina ‘a e Fakamatala: Ko e kaveinga ‘eni ‘oku fiema‘u ke toe fai ha talatalanoa fakalukufua ki ai mo e ngaahi kupu fekau‘aki ke fokotu‘u ha fa‘unga ngaue ke tokangaekina ‘a e fiema‘u ke toe ‘ata ange ki-tu‘a ‘a e ngaue mo e faitu‘utu‘uni ‘a e pule‘anga ‘o fakafou ‘i he fa‘unga ngaue mo e lao ki he	Langa fakalakalaka ‘e Va‘a Siofi ‘o e Fa‘unga Pule ‘i he ngaahi ta‘u fakapa‘anga ka hoko mai Hiki ‘a e ‘Ofisi ‘i Vava‘u, ‘o fakamalumalu ‘i he tataki ‘a e ‘Ofisa Pule Ngaue (Polokalama Si‘i-2).

			Tau'ataina 'a e Ngaahi Fakamatala (Freedom of Information pe 'oku 'iloa nounou ko e FOI) Fakamatala Ngaue/Fetu'utaki mo e Ongoongo: 'Oku fekau 'aki 'a e lahiange 'o e ngaahi launga tupu mei he lahiange 'a e 'ilo 'a e kakai ki he ngaue 'a e 'ofisi ni, 'o fakafou 'i he ngaahi fakamatala ngaue 'oku fakahoko pea tataki 'e he va'a fo'ou ko 'eni. 'Oku fakahoko fatongia 'a e va'a ko 'eni 'i he malumalu 'o e 'Ofisa Pule Ngaue. 'I he taimi tatau, 'oku mahu'inga 'a e tataki 'a e 'Ulu 'o e Va'a Ngaue mo e poupu 'a e kaungaue tokoni mo ma'ulalo ange ki he taumu'a 'a e Va'a Ngaue. Siofi mo Tokangaekina 'o e Fa'unga Pule: Neongo 'oku 'ikai ke 'i ai ha kupu 'i he Lao 'Omipatimeni 2001 'oku ne talamai fakapatonu hamau fatongia ke tau'i e faihala, 'oku mau fakahoko 'a e ngaahi launga 'oku ma'u ka 'oku fekau'aki mo ha ngaahi faihala ki he ngaahi mafai totonu. Kuo tali 'e he Fale Alea 'o Tonga 'i he ta'u fakapa'anga 2021/ 2022, 'a e Polokalama 3 fo'ou ki he Tau'i 'o e Faihala mo e \$673,700 'i he'emaui Patiseti. 'Oku fenapasi 'a e Polokalama 3 mo e fiema'u ke fakamakalohi mo fakaivia 'a e ngaahi ngaue hange ko e taliui ki he fatongia mo e feinga ke veteki pea tafi ke ma'a 'a e ngaahi 'ataakai 'oku ne faka'ai'ai ke tupulaki 'a e faihala pea 'e 'iloa 'a e Va'a Ngaue ko 'eni ko e Siofi 'o e Fa 'unga Pule, 'i he ngaahi ta'u fakapa'anga ka hoko mai. 'Otu Motu 'o Tah: 'E hiki 'a e 'Ofisi 'i Vava'u 'a ia 'oku lolotonga 'i he malumalu 'o e Polokalama Si'i 'a e Va'a Fakatoto, 'i he ta'u fakapa'anga hoko mai 'o fakamalumu 'i he 'Ofisi 'o e 'Ofisa Pule Ngaue, 'o 'iloa ko e "'Otumotu 'o Tah'".	
	Fakalelei 'a e Va'a Tokangaekina 'o e Kaungaue mo e Tu'unga Lelei 'o e Pule'i 'o e Ngaahi Ngaue Fakapa'anga Tonu hono tokanga'i mo hono fakamahu'inga Falala'anga mo Tonu e ngaahi fa'unga ngaue 'o e tekinolosia fakamatala	Va'a Ngaue Tokoni	Liliu e ngaahi tu'utu'uni ki he ngaahi ngaue mahu'inga/fakavavevave mo faka'ai'ai 'a e ngaue lelei mo maaui mo e tu'unga palofesinale 'o e fakahoko fatongia 'a e kaungaue. Fa'unga Sivi Ngaue - PAF: Na'e fokotu'u 'a e fa'unga sivi ngaue ko 'eni 'i he 2020 ke me'afua ki ai 'a e fakahoko fatongia 'a e kaungaue 'i hono fakafehoanaki ki honau fatongia fakangaue takitaha. 'Oku kehe 'a e PAF ia mei he PMS. Ko e PAF 'oku fakahoko 'a e sivi ngaue ia 'i he kuata kotoa pe. 'Oku faingofua ange 'a e PAF pea makatu'unga 'a e sivi ngaue 'i he saienisi 'o e ngaue mo e faifatongia. 'Oku fakakakato 'a e talatalanoa 'a e tokotaha ngaue pea mo hono takingaue pea 'oatu ki he 'Ofisa Pule Ngaue mo e 'Omipatimeni, ke na aofangatuku. Kapau 'e fiemalie 'a e 'Ofisa Pule Ngaue mo e 'Omipatimeni pea 'e 'oatu leva ki he Va'a Pa'anga ke nau ngaue mo falepa'anga ke totongi 'a e fakapale vahenga ko 'eni ki he kaungaue. Molale fiefia 'o e 'Ofisi: 'Oku tokoni lahi 'a e tu'unga fiefia 'o e 'ataakai 'o e ngaue'anga ki he ola lelei mo hono a'usia 'o e ngaahi taumu'a ngaue. 'Oku poupu 'a e	

			‘ofisi ki he mo‘uilelei – ‘i ai e ngaahi naunau fakamalohisino, kau ki he ngaahi polokalama sipoti fakangaue mo e fe‘auhi fakaholosino mo‘uilelei pea foaki foki mo e pale ki he toko taha ngaue ‘o e mahina kotoa pe, pea mo e toko taha ngaue ‘o e ta‘u. Palani Ngaue mo e Patiseti: ‘Oku talanoa‘i ma‘u pe ‘a e Palani Ngaue mo e Patiseti ‘e he Timi Tataki Ngaue mo e kaungaue. ‘Oku fakahoko ‘a e fakafeohi fakangaue tu‘o 2 ‘i he ta‘u. ‘Oku lava heni ke kau mai ‘a e toenga ‘o e kaungaue ki hono fatu ‘o e ngaue mo e ngaahi fakakaukau fo‘ou ki he Palani Ngaue mo e Patiseti. ‘Oku ‘oange ‘a e faingamalie kotoa pe ki he kaungaue ke nau kau mai ki he ngaue ko ‘eni mo ‘omai ‘enau fakakaukau. Ngaue fakapa‘anga: ‘Oku siofi ‘e he tafa‘aki ngaue ko ‘eni ‘a e hokohoko lelei ‘o ‘ena ngaahi founa ngaue ‘o fakatatau mo e fiema‘u ‘a e Falepa‘anga ke tokamalie ‘a e ngaahi ngaue ‘oku fiema‘u. ‘Oku fokotu‘u ‘a e fa‘unga fakangaue ke ne muimui ‘a e ngaue ‘oku fakahoko mo lekooti ‘a e ngaue ‘oku fai, ka ‘oku kei fiema‘u ke fakalelei‘i pea ‘oku fai ‘a e ngaue ki ai. ‘Oku mahu‘inga ke fakalelei‘i hono pule‘i mo tataki e palani ‘o e ngaahi fakamole ‘i he Patiseti he ‘e lava ai ke fakapapau‘i ‘oku ‘i ai ‘a e pa‘anga fe‘unga ke fataki ‘a e ngaue ‘o a‘u lelei ki he ngata‘anga ‘o e ta‘u fakapa‘anga. Fakatokolahi e kaungaue, fakalelei e me‘angaue mo e ako: ‘Oku ako ‘a e ako ki he ngaahi ‘ilo kamata ‘o e ngaahi tafa ‘aki kehekehe ‘o e ngaue hange ko ha talateu ki he patiseti, ko e tauhitohi, fakatau koloa pe sevesi, ko e pule‘i lelei ‘o e taimi ‘o a‘u ki he ngaahi ‘isiu fakatekinikale ‘oku mahu‘inga ke fakahoko ai ha ngaahi tataki fakaako, pea ‘e tokoni lahi ki he kaungaue hono katoa. Ko e ngaahi ako ki he ngaahi ‘ilo tefito pe kamata. Tekinolosia ‘o e Fetu‘utaki mo e Fakamatala - IT: ‘Oku toko taha pe ‘a e ‘ofisa ‘i he ngaue ko ‘eni ka ‘oku mau fakatokanga‘i ‘a e fiema‘u ke fakatokolahi ‘a e kaungaue ko ‘eni ke hoamalie mo e fakafalala ‘a e ngaue ‘i he tekinolosia mo hono ngaahi koloa mo e ta‘au ‘o hono ngaahi fa‘unga. Ko e malo ‘emau kei ma‘anu he ngaahi pole ‘o e tekinolosia.	
Fakatotolo	Fa‘unga tali launga ‘oku pule‘i lelei pea tau‘ataina Tonu hono tokanga‘i mo hono fakamahu‘inga Lelei mo taau hono pule‘i Hokohoko lelei atu ‘a	Va‘a Fakatotolo	‘Oku mahu‘inga ‘aupito ke tu‘unga ma‘olunga mo lavame‘a ‘a e ngaahi founa ngaue ‘a e tafa‘aki fakatotolo, koe‘uhi ko e huitu‘a ‘eni ‘o e fatongia ‘o e ‘ofisi ni. Hange ko ia kuo fai hono fakatokanga‘i ‘oku fiema‘u ke ngaue‘aki ha CMS fakakomipiuta ke ne tauhi mo ‘omai ‘a e ngaahi fika mo e fakamatala pea tokoni ki hono pule‘i leleiang, falala‘anga mo vave ‘a e ngaahi fika ‘o e launga. Tauhi mo Pule‘i ‘o e Launga : ‘Oku hokohoko atu ‘a e fakalakalaka fakaengaue ‘a e kaungaue ‘o e Va‘a Fakatotolo ‘o hange ko ia kuo tu‘utu‘unia ‘e he Tokoni Ngaue ‘a e Fakatotolo. ‘Oku to ‘a e fakamamafa ‘i he tonu, pau mo falala‘anga ‘a e lekooti mo e ngaahi fakamatala tohi ‘oku kaunga-tonu ki he fakatotolo, sivisivi‘i ‘o e ngaahi mo‘oni‘i-me‘a ‘o e launga mo e ngaahi ‘isiu ‘oku launga ai, ngaahi fakamatala ‘oku tanaki fou ‘i he talanoa telefoni mo e toko taha launga pe ko e ‘a‘ahi mai ki he ‘ofisi.	Toe siofi ‘a e fatongia fakangaue ‘i he lakanga ko ‘eni pea mo e poto mo e taukei ‘oku fiema‘u ke unga mai ha kaungaue fe‘unga ki he fakatotolo. Kumi ha pa‘anga ke tokoni ki hono fa‘u ha Tanaki‘anga

	e fakalalakaka faka-kaungaue, naunau mo e me'angaue		Ko e Tatala ko e fa'unga tanaki fakamatala 'o e ngaue ki he launga 'oku fakahoko 'i he initaneti. Na'e fakahoko mo tauhi angamaheni (manual) 'a e ngaahi fakamatala ko 'eni 'i he Excel spreadsheet, 'i he kamata mai. Ka 'i he ta'u 'e 2 kuo 'osi na'e fakatokanga'i ai 'a e fiema'u ke ngaue 'aki 'a e tekinolosia 'o fokotu'u ai 'a e fa'unga fakatisitolo ko 'eni ke ne tanaki, tauhi mo pu'aki mai 'a e ola 'o e ngaue fakatotolo launga 'i he founa 'oku vave mo falala'anga, pea lava ke ne 'omai 'a e lipooti he mahina kotoa, kuata, vaeua ta'u mo e ta'u kakato. 'Oku faka'au ke fihi ange 'a e ngaahi 'isiu 'oku launga'i mai ki he 'ofisi ni pea 'oku fiema'u ai 'a e tu'unga fakatotolo ma'olunga mo mataotao. 'Oku fakahoko 'e he 'emau kau 'ofisa fakatotolo ha ngaue lahi pea 'oku nau fakapapau'i 'oku pukepuke 'i 'olunga 'a e tu'unga taau 'o e fakatotolo, ngaue taimi totonu, tonu pea ola mahino mo 'aonga. 'Oku hokohoko 'emau fekumi ki ha kau fakatotolo lelei ke tanaki mai ki he'emau timi.	Fakamatala Launga (CMS) fo'ou
Siofi 'o e Fa'unga Pule	Fa'unga tali launga 'oku pule'i lelei pea tau'atina Tonu hono tokanga'i mo hono fakamahu'inga Lelei mo taau hono pule'i Hokohoko lelei atu 'a e fakalalakaka faka-kaungaue, naunau mo e me'angaue	Siofi 'o e Fa'unga Pule	Fale Alea 'o Tonga: Na'e tali 'e he Fale Alea 'o Tonga 'i Sune 2021, ha polokalama fo'ou, 'i he malumalu 'o e Tau'i 'o e Faihala pea vahe'i ki ai ha \$673,700. 'Oku 'i loto 'i he Polokalama ko 'eni ha Polokalama Si'i 'e 2, 'Fakatotolo mo e Tokangaekina 'o e Ngaahi Launga' pea mo e 'Fakamaau'anga Fakalelei Va, Fa'unga Talatalanoa Fakalelei Va mo e Fale'i'. Fakatatau ki he tokangaekina kuo fai mei he Fale Alea, 'e fakahoko 'a e polokalama ko 'eni ko e taha 'o e ngaahi kaveinga mahu'inga pea 'otu mu'a ke fakahoko leva. Ka koe'uhi 'oku 'ikai ke fakafatongia 'aki au 'a e Tau'i 'o e Faihala ('i he mata 'o e lao) 'e toka 'eku tokanga ki hono fatu ha fa 'unga ngaue ke 'Siofi 'o e Fa'unga ke fai 'aki hono taulama 'o e ngaue 'i he vaha'a 'o hono siofi 'o e ngaue kovi, hala mo 'ikai muimui ki he lao mo e ngaahi ngaue faihala mo pule kovi. 'Oku pou pou 'eni 'e he ngaahi savea kuo pulusi 'e he Transparency International mo e Pangike 'a Mamani 'oku ha mahino ai ko e faihala ko e ta 'au tamaki 'oku ne uesia 'a e kakai, fakalukufua. Ko e kaveinga faka pa'anga 'o e ngaue kovi, maumaulao mo e faihala: 'Oku fakamama'u 'a e fatongia 'o e 'Ofisi ni 'i he fakatotolo'i 'o e ngaahi launga fekau 'aki mo e ngaue kovi, tu'utu'uni hala mo 'ikai muimui ki he lao pea 'oku 'i loto pe ia 'i he malumalu 'o e Siofi 'o e Fa'unga Pule. 'I he taimi tatau, ko e ngaue kovi, hala pea 'ikai ke muimui ki he lao, ko e fakamelomelo ia 'o e faihala. 'Oku fakafuofua 'e he Pangike 'a Mamani ko e faihala 'oku ne kaiha'asi 'a e koloa	Fokotu'u 'o e Va'a Siofi 'o e Fa'unga Pule

			mo e pa‘anga ‘oku tatau mo e peseti ‘e 5 ‘o e ivi fakapa‘anga fakalukufua ‘o e ‘o mamani ‘i he ta‘u – pe ko e \$51 miliona ki Tonga, ‘i he fakafuofua fakalukufua. Fakalelei‘i ‘o e Siofi ‘o e Fa‘unga Pule: ‘Oku fekau ‘aki ‘a e ngaue kovi, ngaue hala mo ‘ikai ke muimui ki he lao mo e ‘ulungaanga ‘o e kau ‘ofisa fakapule‘anga, to‘onga mo‘ui, ngaahi tu‘utu‘uni ngaue mo e ngaahi fa‘unga pe founa ngaue fakapule‘anga, ‘oku fa‘a aafe hake ‘o fekau‘aki mo ono ngaue hala‘aki ‘a e pa‘anga ‘a e pule‘anga, ngaue hala‘aki ‘a e koloa ‘a e pule‘anga kae fua ‘e he sekitoa fakapule‘anga mo e ‘ikonomika fakalukufua ‘o e fonua ‘a e fakamole	
--	--	--	---	--

Patiseti mo e kaungaue ‘a e ‘Ofisi ‘o e ‘Omipatimeni

Tepile 1: Patiseti ‘Ofisi ‘o e ‘Omipatimeni ‘i he Recurrent, Development mo e ngaahi item (pa ‘anga/koloa)

Ngaahi Fakamole (\$)	2018/19 provisional	2019/20 revised	2020/21 budget	2021/22 proj. 1	2022/23 proj. 2	2023/24 proj. 3
Kaungaue tu‘uma‘u (10xx)	1,006,800	801,100	867,800	933,043	1,581,657	1,599,557
Kaungaue lau‘aho(11xx)	12,000	13,400	36,800	41,160	48,200	48,200
Folau mo e Fetu‘utaki (12xx)	211,600	196,400	71,000	105,300	142,000	142,000
Monomono mo e Ngaahi Ngaue (13xx)	55,900	54,900	49,100	74,900	75,400	75,400
Fakatau ‘o e Ngaahi Koloa mo e Sevesi (14xx)	390,100	448,900	485,600	485,205	417,200	417,200
Grants and Transfers (15xx)	23,000	19,400	5,000	1,000	1,000	1,000
**Koloa (Assets) (20xx)	53,000	94,500	32,600	27,100	42,500	42,500
Katoa OMB Operation Recurrent	1,752,400	1,628,600	1,547,900	1,667,708	2,307,957	2,325,857

Tepile 2: Kaungaue katoa 'i he ngaahi Va'a Ngaue

Va'a Ngaue	2018/19 provisional	2019/20 revised	2020/21 budget	2021/22 proj. 1	2022/23 proj. 2	2023/24 proj. 3
Kaungaue Tu'uma'u						
'Ofisa Pule Ngaue (Band A - G)	4	4	5	4	5	5
Kaungaue Polofesinale (Band H - L)	10	10	12	13	13	13
Toenga kaungaue (Band M - S)	11	11	13	12	13	13
Katoa e kaungaue	25	25	30	29	31	31
Kaungaue Lau'aho	3	1	1	3	1	1
Katoa Kaungaue	28	26	31	32	31	31
Katoa Recurrent Cost(\$)	\$1,018,800	\$814,500	\$904,600 mo e ng lakanga fo'ou mahu'inga fu'u fiema'u	\$933,043.00	\$2,307,957.00	\$2,325,857.00

Ngaahi Polokalama mo e Polokalama Si'i 'a e 'Ofisi 'o e 'Ompatimeni

Polokalama 04.1: Tataki mo e Fale'i Tu'utu'uni Ngaue

'Oku fakataha'i 'i he polokalama ko 'eni 'a e ngaahi ola 'o e Tataki mo e Pule'i faka-Ngaue 'o e 'Ofisi. Ko e ngaahi kupu fekau'aki tefito 'o e polokalama ko 'eni ko e ngaahi Potungaue 'a e Pule'anga, Ngaahi Pisinisi 'a e Pule'anga mo e kakai 'o e fonua pea mo e kaungaue 'o e 'Ofisi 'o e 'Ompatimeni.

Va'a Ngaue/Polokalama Si'i 1.1: 'Ofisi 'o e 'Ompatimeni – **Polokalama Si'i 1.2:** 'Ofisi 'o e 'Ofisa Pule Ngaue

Polokalama Si'i 1.3: Va'a Ngaue Tokoni **Polokalama Si'i 1.4:** Ngaahi Ngaue Fetu'utaki

Fakafekau'aki 'eni ki he Palani Ngaue mo e Patiseti	Hoko atu	Liliu iiki	Liliu lalahi	Fo'ou
---	-----------------	------------	--------------	-------

'Oku hokohoko atu 'a e ngaahi ngaue 'a e 'Ofisi ka 'oku to 'a e fakamamafa mo e tokanga ki he ngaahi fatongia 'o e ngaue 'i he ta'u fakapa'anga 2020/2021. 'Oku makatu'unga eni 'i he tukupa 'a e 'ofisi ke tokangaekina ke ola lelei mo 'aonga 'a e faifatongia ki he kakai Tonga, fakalukufua, pea ke a'utonu mo faingofua hono ngaue 'aki 'e he kakai 'a e sevesi kotoa 'oku ala foaki mo fakahoko 'e he 'ofisi.

Fakakatoa 'o e kaungaue faka-Va'a Ngaue Polokalama Si'i 1.1 'Ofisi 'o e 'Ompatimeni

Fakamatala	2019/20 budget	2020/21 estimate.	2021/22 projection.	2022/23 projection	2023/24 projection
Fakakatoa = Recurrent(\$m)	\$195,500	\$221,100	\$148,653	\$165,400	\$165,400
Kaungaue Ma'olunga	1	1	1	1	1
Kaungaue Polofesinale	1	1	1	0	0

Palani Tataki ngāue	Peseti 'o e palani kuo fakahu pea tali 'i he taimi totonu	90% hono fakahu he taimi totonu	90% hono fakahu he taimi totonu	90% hono fakahu he taimi totonu	90% hono fakahu he taimi totonu	16.6	16.6.1
1.3 Vakai'i pe 'oku fiema'u fale'i fakataukei	Lahi 'o e ngaahi lāunga 'i he ta'u 'oku fiema'u 'a e taukei fakatekinikale	<ngaahi lāunga 'e 10 'oku tali 'e he 'Omipatimeni ke tokoni'i fakatekinikale	<10	<10	<10	16.7	16.7.1
mo/pe tokoni fakatekinikale 'i he ngaahi lāungá	Lahi 'a e kau ngāue taukei fakafale'i 'oku fakangāue'i ko ha lāunga (makatu'unga 'i he sipinga 'o e lāunga fakatotoalo fakaeia 'oku lava 'o fa'a a'u ki ha fakamaau faka'eke'eke mo e ha fua)	Ngāue taukei fakafale'i 'e 2 ki ha ta'u fakapa'anga	Ngāue taukei fakafale'i 'e 2 ki ha ta'u fakapa'anga	Ngāue taukei fakafale'i 'e 2 ki ha ta'u fakapa'anga	Ngāue taukei fakafale'i 'e 2 ki ha ta'u fakapa'anga	16.7	16.7.1
	Peseti 'o e ngaahi lipooti mei he kau ngāue taukei fakafale'i 'oku ma'u 'i he taimi totonu ke to e vakai'i 'e he 'Omipatimeni	90% hono ma'u 'i he taimi totonu	90% hono ma'u 'i he taimi totonu	90% hono ma'u 'i he taimi totonu	90% hono ma'u 'i he taimi totonu	16.7	16.7.1

Katoa 'o e Kau Ngāue fakatatau ki he'ene tu'u 'a e Sub-Program 1.2 'Ofisi 'o e 'Ofisa Pule Ngāue

Ko e 'Ofisi 'o e 'Ofisa Pule Ngāue 'oku ne to e tokoni pe ki he a'usia 'o e ngaahi ola fakangāue ki tu'a 1, koe'uhí ko 'ene ngaue fakataki mo e tatakiekina ke fakapapau'i 'oku lele lelei 'a e ngaahi ngāue 'i he ngaahi tafa'aki kehekehe kotoa 'a e 'Ofisi.

Ko e ongo ola fakangaue ki tu'a 'e 2 'i he fakahinohino mo e tatakiekina 'a e 'Ofisa Pule Ngāue:

Fakamatala	Patiseti 2019/20.	Fakafuofua 'o e 2020/21.	Vakai ki he 2021/22.	Vakai ki he 2022/23	Vakai ki he 2023/24
Katoa = Fa'a hoko (\$)	\$95,200	\$94,100	\$92,781	\$99,300	\$ 99,300
Kau Ngāue Pule	1	1	1	1	1
Kau Ngaue Taukei	0	1	1	0	0
Kau Ngāue kehe	1	2	1	3	3
Fokotu'u Fakakatoa	2	4	3	4	4
Te'eki Fokotu'u	0	0	0	0	0

Ko e tafa'aki ko eni 'oku 'i ai 'a e 'Ofisa Pule Ngāue, Kalake Kalasi 1, Tokoni Sekelitali ('Ofisa Pule) mo e faka'uli VIP 'i Vava'u.

Ko e 'Ofisi Vava'u 'oku lolotonga kau ia 'i he sub-program 'a e tafa'aki Fakatotoalo pea 'e hiki ia 'i he ta 'u fakapa'anga hoko ko e sub-program 2 ki he 'Ofisi 'o e 'Ofisa Pule Ngāue, 'a ia 'e 'iloa ko e "Ngaahi motu ki tu'a". Ka 'e totongi pe 'a e kau ngāue ni 'i he polokalama 'a e 'Ofisa Pule Ngāue pea ko e kotoa 'o e ngaahi me'a fakapa'anga 'o e ngāue 'e tokanga'i pe ia 'e he 'Ofisa Pule Ngāue.

Ola Ki tu'a 2: Lelei Fakalukufua hono Pule'i mo Tokanga'i

Lelei Fakalukufua hono Pule'i: Ke fakaa'i 'a e ngaue fakataki mo e tatakiekina ke fakapapau 'i 'oku lelei 'a e ngaahi ngāue he ngaahi tafa'aki kehekehe kotoa 'a e 'Ofisi.

Ngaahi Ngāue/Founga	KPIs	Kamata 2019/20	2020/ 21	2021/ 22	2022/ 23	SDG/TSDF		Fakamole
						Taketi #	Faka'ilonga #	
2.1 Ngaahi Fakataha Fakauike	Lahi 'o e ngaahi Fakataha mo e kau ngāue tokoni	Fakataha 'e 48 'i ha ta'u	48	48	48	16.7	16.7.2	\$139,500
	Lahi 'o e ngaahi fakataha mo e kotoa 'o e kau 'i ha ta'u	Ngaahi Fakataha Fakamahina 'e 12	Ngaahi Fakataha Fakamahina 'e 12	Ngaahi Fakataha Fakamahina 'e 12	Ngaahi Fakataha Fakamahina 'e 12	16.7	16.7.2	
2.2 Fakahoko 'a e tu'utu'uni mo e tatakiekina	Peseti 'o e lavame'a 'i he Fetu'utaki 'o e ngaahi tu'utu'uni Fakalotofale ki he ngaahi tafa'aki/va'a kotoa	90% 'a e lavame'a 'a e fetu'utaki ki he kotoa 'a e ngaahi tu'unga 'o e Potungāue	50%	80%	80%	16.7	16.7.1	
	Peseti 'o e ngaahi tu 'utu 'uni kuo tali makatu'unga he ngaahi kaveinga kuo 'ohake 'e he kau Taki 'o e ngaahi Tafa'aki ke fakahoko ha ngaue vave ki ai	90% 'o e ngaahi kaveinga kuo lava 'o fakalelei'i/ fakahoko 'a e ngaue ki ai 'i he vave taha	50%	50%	50%	50%	16.7	16.7.1

Ola Ngāue ki tu‘a 3: Fakafaingofua‘i ki he Ngaahi Totonu Fakatangata

Lelei Fakalukufua hono Pule‘i: Ke fakaai ‘a e ngaue fakataki mo e tatakiekina ke fakapapau ‘i ‘oku lelei ‘a e ngaahi ngāue he ngaahi tafa‘aki kehekehe kotoa ‘a e ‘Ofisi.

Ngaahi Ngāue/Founga	KPIs	Kamata 2019/20	2020/ 21	2021/ 22	2022/ 23	SDG/TSDF	
						Taketi #	Faka‘ilonga #
3.1 Pukepuke ‘o e Timi mo e fiemalie ‘a e tokotaha Ngāue	Peseti ‘o e ngaahi ta‘efiemalie mei ha tokotaha ngāue ‘oku lava ‘o fakalelei‘i lolotonga ‘a e fakahoko ‘a e hopo fakalotofale	90% ‘o e ngaahi ta‘efiemalie kuo fakalelei‘i	90% ‘o e ngaahi ta‘efiemalie kuo fakalelei‘i	90% ‘o e ngaahi ta‘efiemalie kuo fakalelei‘i	90% ‘o e ngaahi ta‘efiemalie kuo fakalelei‘i	16.7	16.7.1
	Peseti ‘o e kau ngaue kehe kuo nau ‘ohake ha ngaahi kaveinga pea mo e ngāue taau kuo fakahoko	90% ‘oku ‘ohake he taimi OMC mo e ngaahi ngāue taau kuo poupou‘i	70%	70%	70%	16.6	16.6.2
	Peseti ‘o e kau ngāue ‘oku kei pukepuke ‘i he ngaahi ta‘u	90% ‘o e kau ngāue ‘oku kei pukepuke tupu mei he‘enau fiemalie fakakatoa	70%	70%	70%	16.3	16.3.3
3.2 Fokotu‘utu‘u ‘a e ngaahi fakataha mo e kakai	Lahi ‘o e Ngaahi Fakataha ‘oku fakahoko ‘i ha ta‘u	Tu‘o 4 (‘ene fakahoko ‘i ha kuata)	Tu‘o 4 (‘ene fakahoko ‘i ha kuata)	Tu‘o 4 (‘ene fakahoko ‘i ha kuata)	Tu‘o 4 (‘ene fakahoko ‘i ha kuata)	16.7	16.7.1
	Miniti kuo lekooti pea faile	90% ‘o e ngaahi miniti kuo faile mo lekooti	90% minutes filed and recorded	100% ‘o e ngaahi miniti kuo faile mo lekooti	100% ‘o e ngaahi miniti kuo faile mo lekooti	16.7	16.7.1
3.3 To e Vakai‘i ‘a e ngaahi poloseki fakatotolo fakaeia	Peseti ‘o e ngaahi launga mei he tafa‘aki Fakatotolo ‘oku ‘ohake, lolotonga ‘a e OMW ke tu‘utu‘uni ko e lāunga fakatotolo	80% ‘oe ngaahi lāunga ‘oku ngalingali ke hoko ai ha fakatotolo fakeia.	80%	90%	90%	16.3	16.3.3

fakaeia						
Peseti 'o e to e vakai'i ki he ngaahi fakatoto fakaeia 'oku fakahoko 'i he taimi totonu 'o fenapasi mo e 'aho 'oku fakahoko ai	90% 'e ne fakahoko he taimi totonu	80%	80%	80%	16.3	16.3.3
Lahi 'o e ngaahi fakataha ki he fakatoto fakaeia mo e ngaahi Potungāue	Tu'o 4 (<i>Fakakuata</i>)	Tu'o 4 (<i>Fakakuata</i>)	Tu'o 4 (<i>Fakakuata</i>)	Tu'o 4 (<i>Fakakuata</i>)	16.3	16.3.3

	Peseti 'o e ngaahi tali ki he ngaahi tohi kuo ma'u	90% 'o e tali ki he ngaahi tohi kuo ma'u mei he ngaahi Potungāue	60%	90%	90%	16.3	16.3.3
	Lahi 'o e ngaahi Fakamaau Faka'eke'eke 'oku fakahoko makatu'unga (he 'ikai tali 'e he ngaahi Potungāue 'o a'u ki he tu 'unga ko e Fakamaau Faka'eke'eke)	10 'i he ta'u fakapa'anga	10 'i he ta'u fakapa'anga	10 'i he ta'u fakapa'anga	10 'i he ta'u fakapa'anga	16.3	16.3.3
3.4 Fekumi, fakataukei, mo hono pulusi 'o e ngaahi lipooti fekau'akí	Lahi 'o e ngaahi Tohi ongoongo mei he 'Ofisi kuo pulusi 'i he website 'a e 'Ofisi ko e fakamatala ke 'ilo ki ai 'a e kakai	Tohi ongoongo 'e 12 kuo pulusi fakamahina	Tohi ongoongo 'e 12 kuo pulusi fakamahina	Tohi ongoongo 'e 12 kuo pulusi fakamahina	Tohi ongoongo 'e 12 kuo pulusi fakamahina	16.6	16.6.2
	Ko hono fakafo'ou 'a e ngaahi ngāue 'a e 'Ofisi 'i he mitia fakasosiale 'i he taimi totonu	100% 'o e ngaahi fatongia 'oku pulusi 'i he taimi totonu	100% 'o e ngaahi fatongia 'oku pulusi 'i he taimi totonu	100% 'o e ngaahi fatongia 'oku pulusi 'i he taimi totonu	100% 'o e ngaahi fatongia 'oku pulusi 'i he taimi totonu	16.6	16.6.2
	Peseti 'o e ngaahi talafatongia (outreaches) 'oku fakahoko 'o kau ai 'a e ngaahi fakalelei ki he ngaahi kaveinga 'oku faleve'i mo e ngaahi mo'oni'i me'a 'i he mo'ui 'a e kakai (tau'i 'o e faihala mo e ha fua)	100% 'o e ngaahi talafatongia 'oku fakahoko 'o kau ki ai hono fakataukei 'a e kakai ki he ngaahi kaveinga 'oku faleve'i mo e ngaahi mo'oni'i me'a 'i he mo'ui 'a e kakai	100% 'o e ngaahi talafatongia 'oku fakahoko 'o kau ki ai hono fakataukei 'a e kakai ki he ngaahi kaveinga 'oku faleve'i mo e ngaahi mo'oni'i me'a 'i he mo'ui 'a e kakai	100% 'o e ngaahi talafatongia 'oku fakahoko 'o kau ki ai hono fakataukei 'a e kakai ki he ngaahi kaveinga 'oku faleve'i mo e ngaahi mo'oni'i me'a 'i he mo'ui 'a e kakai	100% 'o e ngaahi talafatongia 'oku fakahoko 'o kau ki ai hono fakataukei 'a e kakai ki he ngaahi kaveinga 'oku faleve'i mo e ngaahi mo'oni'i me'a 'i he mo'ui 'a e kakai	16.6	16.6.2

3.5 Lesisita, tokanga'i, fakatotolo'i 'a e ngaahi lāunga 'oku felave'i mo e ngaahi totonu 'a e Tangata	Lahi 'o e ngaahi lāunga kuo tapuni pe fakalelei'i 'a e ta'efiemalié	90%	90%	90%	90%	16.7	16.7.1
	Tokanga'i 'o e ngaahi lāunga 'i he taimi totonu	90%	90%	90%	90%	16.7	16.7.1
3.6 Fale'i mo e lekooti 'o e ngaahi telefoni mo e ngaahi 'a'ahi ki he 'Ofisi	Fakahoko hono vakai'i 'a e Tohi Taliui 'a e ngāue'angá 'i he taimi totonu	'Aho 'uluaki 'o e mahina kotoa pe	'Aho 'ulukai 'o e mahina kotoa pe	'Aho 'ulukai 'o e mahina kotoa pe	'Aho 'ulukai 'o e mahina kotoa pe	16.7	16.7.1
	Tonu 'a e lekooti 'o e ngaahi 'a'ahi kotoa pe ki he 'Ofisi ki he ngaahi fakataha	90%	90%	90%	90%	16.7	16.7.1

Lahi 'o e ngaahi lāunga 'oku ma 'u makatu'unga 'i he fakahoko fatongia 'a e feitu'u talitali kakai	>5	>5	>5	>5	16.7	16.7.1
--	----	----	----	----	------	--------

Katoa 'a e kau ngāue fakatatau ki he'ene tu'u 'a e Sub-Program 1.3 Tafa'aki Tataki Ngāue

Fakamatala	Patiseti 2019/20.	Fakafuofua 'o e 2020/21.	Vakai ki he 2021/22.	Vakai ki he 2022/23	Vakai ki he 2023/24
Katoa = Fa'a hoko (\$)	\$197,700	\$239,100	\$172,424	\$207,480	\$207,480
Kau Ngāue Pule	1	1	1	0	0
Kau Ngaue Taukei	3	3	3	4	4
Kau Ngāue kehe	5	5	5	7	7
Fokotu'u Fakakatoa	9	9	9	11	11
Te'eki Fokotu'u	2	1	3	1	1

Ko e tafa'aki ko eni 'oku kau ki ai 'a e 'Ofisa Pule Ngāue Tokoni 'o e Tafa 'aki Tataki Ngāue, Sekelitali Tokoni Ma'olunga, 'Ofisa Pule'i 'o e ngaahi Systems, 'Ofisa Tekinolosia 'o e Fakamatala, Tauhi lekooti pa'anga, 'Ofisa Tauhi lekooti pa'anga, Tokotaha Talitali kakai, Kau Faka'uli mo e Tokotaha Tauhi 'Ofisi. and cleaner make up this division. Anew position to be created Senior Accountant

Ko e Tafa'aki Tataki Ngāue 'oku fakafatongia'aki 'a e 'aonga mo lavame'a 'a e lelei 'a e ngaahi fatongia 'i loto he 'ofisi. Ko e lahi 'o e ngaahi fakahokofatongia 'a e timi ko 'eni ke tokoni ki he kau ngāue 'o e 'Ofisi 'Omipatimeni 'i hono fakapapau'i 'oku fe'unga 'anoa 'a e ngaahi fiema'u 'a e kau ngāue pea ke nau ngāue 'aonga mo lavame'a fakatatau ki he ngaahi tu'utu'uni fakangāue kuo 'osi fokotu'u.

Ko e ngaahi ola ki tu'a 'i lalo 'oku fakahoko 'e he kau ngāue 'a e Tafa'aki Tataki Ngāue:

Ola ki Tu'a 4: Fakalalakaka'i 'a e ngaahi Koloa Fakatangata (Human Resources) pea mo e ngaahi fakahoko fatongia ki hono pule'i mo tokanga'i

Ola ki Tu'a 5: Tu'unga Fakafiemale hono pule'i mo Tokanga'i 'a e ngaahi me'a Fakapa'anga

Ola ki Tu'a 6: Tonu hono siofi mo ccurate monitoring & fakafuofua'i

Ola ki Tu'a 7: Falala'anga mo lavame'a 'a e ngaahi system Tekinolosia 'o e Fakamatala

Ola ki Tu'a: 4

Fakalakalaka'i 'a e ngaahi Koloa Fakatangata (Human Resources): Ke fakapapau'i 'oku 'aonga mo lavame'a 'a e ngaahi ngāue kotoa 'a e 'Ofisi

Ngaahi Ngāue/Founga	KPIs	Kamata 2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	SDG/TSDF		Fakamol e
						Taketi #	Faka'ilo nga #	
4.1 Fakahoko hono Fakangaue'i fo'ou 'i he Founga angamaheni; -	Peseti 'o e ngaahi tu 'unga ngāue 'ata kuo fakafonu lolotonga 'a e Ta'u Fakapa'anga fakatatau ki he'ene 'a e he Palani Tataki ngāue	90% 'o e tu'unga ngaue 'ata kuo fakafonu	80%	90%	90%	16.6	16.6.1	\$633,500
Tu'uaki 'a e ngaahi tu'unga ngāue 'ata 'i he uike 2, fakafonu 'a e fakamatala piokalafi, teuteu	Tonu 'a e fakamatala piokalafi kuo fakama'opo'opo	100% 'a 'ene tonu	100% 'a 'ene tonu	100% 'a 'ene tonu	100% 'a 'ene tonu	16.6	16.6.1	
Tufotufa 'a e ngaahi tohi kole ngāue ki he kau penolo, filifili 'a e kau kanititeiti ki he tu'unga 'ata, faka'eke'eke	Lahi 'o e Kanititeiti filifili kuo tali ke fakahoko hono faka'eke'eke	Kanititeiti 'e 2	Kanititeiti 'e 2	Kanititeiti 'e 2	Kanititeiti 'e 2	16.6	16.6.1	
4.2 Tokanga'i & siofi 'a e Tohi taliui; - teuteu 'i 'a e tohi taliui ki he uike ko ia, fakapapau'i 'oku	Lahi 'o e lipooti tali ui 'o e kau ngāue 'oku teuteu'i pea tufaki fakamahina	Lekooti tali ui Faka'aho kuo tufaki = no < 220	Lekooti tali ui Faka'aho kuo tufaki = no < 220	Lekooti tali ui Faka'aho kuo tufaki = no < 220	Lekooti tali ui Faka'aho kuo tufaki = no < 220	16.6	16.6.1	
fakamo'oni 'a e kau ngāue 'i he 'aho kotoa pe, to e vakai'i 'a e lesisita mei he landlord, 'imeili ki he kau ngāue kotoa pe	Peseti 'o e kau ngāue 'oku nau ngāue'aki 'a e kaati faka'ata ke tonu hono lekooti 'a e taimi hu ki loto/hu ki tu'a	90% 'o e kau ngāue 'oku nau ngāue'aki 'a e kaati faka'ata ke tonu hono lekooti	70%	60%	90%	16.6	16.6.1	
	Fakalelei'i 'a e ngaahi kaveinga fekau'aki mo e tali ui	'Aho 'uluaki 'o e mahina kotoa pe	'Aho 'uluaki 'o e mahina kotoa pe	'Aho 'uluaki 'o e mahina kotoa pe	'Aho 'uluaki 'o e mahina kotoa pe	16.6	16.6.1	
4.3 Fakakakato 'a e PAF; Tufotufa 'a e ngaahi foomu	Tonu 'a e ngaahi founga ki hono tokanga'i 'o e Palani Fakata'u	0%	0%	90%	90%	16.6	16.6.1	

**mo fakahoko ‘a e talanoa
tautaha mo e kotoa ‘a e**

Tufotufa ‘a e ngaahi foomu PAF	‘I he uike 1 ‘o Fepueli	‘I he uike 1 ‘o Fepueli	‘I he uike 1 ‘o Fepueli	‘I he uike 1 ‘o Fepueli	16.6	16.6.1
Peseti ‘o e talanoa tautaha ‘oku fakahoko ‘i he taimi totonu	90% ‘oku ‘i he taimi totonu	80%	50%	50%	16.6	16.6.1

kau ngāue

5.5 Founnga ngaue ‘a e Sun System ki he ngaahi fiema’u fakatau mo hono ma’u	Ke vave hono teuteu e ngaahi fiema’u (‘ota) koloa pea mo hono ma’u e ngaahi koloa	‘I loto he ‘aho ‘e 5 hono fiema’u mo hono fakahu atu ‘o e vausia	‘I loto he ‘aho ‘e 5 hono fiema’u mo hono fakahu atu ‘o e vausia	‘I loto he ‘aho ‘e 5 hono fiema’u mo hono fakahu atu ‘o e vausia	‘I loto he ‘aho ‘e 5 hono fiema’u mo hono fakahu atu ‘o e vausia	16.6	16.6.1
	Lahi ‘o hono fehu’ia ‘o e ngaahi ‘ota fakatau ‘i he mahina takitaha	Si’i hifo he tu’o 5	Si’i hifo he tu’o 5	Si’i hifo he tu’o 5	Si’i hifo he tu’o 5	16.6	16.6.1
	Peseti ‘o e ngaahi ‘ota koloa na’e ‘osi palani ‘e fiema’u	90%	60%	90%	90%	16.6	16.6.1
	Lahi ‘o e ngaahi fiema’u kuo te’eki fai ha ngaue ‘o fekau’aki mo e ngaahi fakatau kuo to’o mei he founnga ngaue Sun	Si’i hifo he tu’o 5	Si’i hifo he tu’o 5	Si’i hifo he tu’o 5	Si’i hifo he tu’o 5	16.6	16.6.1
5.6 Vakai’i e ngaahi vahenga mo e totongi ngaue pea fakahu atu	Taimi tonu hono vakai’i e ngaahi vahenga mo e totongi ngaue	Uike ‘e 1 kimu’a he ‘aho vahe mo e Monite kotoa	Uike ‘e 1 kimu’a he ‘aho vahe mo e Monite kotoa	Uike ‘e 1 kimu’a he ‘aho vahe mo e Monite kotoa	Uike ‘e 1 kimu’a he ‘aho vahe mo e Monite kotoa	16.6	16.6.1
	Lahi ‘o e ngaahi fakafehu’i ‘oku ma’u ‘o fekau’aki mo e ngaahi totongi ngaue	Si’i hifo he 2	Si’i hifo he 2	‘Ikai ha fakafehu’i	‘Ikai ha fakafehu’i	16.6	16.6.1
	Taimi tonu ‘a hono vahe atu e pa’anga ‘oku totongi ki he kau ngaue	90%	80%	90%	90%	16.6	16.6.1
	Lahi hono fevahe’aki e pa’anga koe’uhi ko ha ngaahi liliu ki he vahenga	<5	<5	<5	<5	16.6	16.6.1
5.7 Teuteu’i kotoa e ngaahi foomu tukuhau	Fakahu he taimi totonu ‘o e ngaahi foomu tukuhau	‘I he ‘aho 28 ‘o e mahina kotoa; ‘I he ‘aho 31 ‘o ‘Akosi; ‘I he uike hono 2 ‘o Siulai	‘I he ‘aho 28 ‘o e mahina kotoa; ‘I he ‘aho 31 ‘o ‘Akosi; ‘I he uike hono 2 ‘o Siulai	‘I he ‘aho 28 ‘o e mahina kotoa; ‘I he ‘aho 31 ‘o ‘Akosi; ‘I he uike hono 2 ‘o Siulai	‘I he ‘aho 28 ‘o e mahina kotoa; ‘I he ‘aho 31 ‘o ‘Akosi; ‘I he uike hono 2 ‘o Siulai	16.6	16.6.1
	Lahi ‘o e ngaahi fakafehu’i kuo ma’u fekau’aki mo e ngaahi foomu tukuhau	Si’i hifo he tu’o 3	Si’i hifo he tu’o 3	Si’i hifo he tu’o 3	Si’i hifo he tu’o 3	16.6	16.6.1

	Lahi e totongi fakafoki e tukuhau mei he MORC	Lahi hake he 5	Lahi hake he 5	Lahi hake he 5	Lahi hake he 5	16.6	16.6.1
	Lahi 'o e ngaue fakalelei ki he ngaahi foomu tukuhau	Tu'o taha 'i he faka'osinga e ta'u fakapa'anga kotoa	Tu'o taha 'i he faka'osinga e ta'u fakapa'anga kotoa	Tu'o taha 'i he faka'osinga e ta'u fakapa'anga kotoa	Tu'o taha 'i he faka'osinga e ta'u fakapa'anga kotoa	16.6	16.6.1
5.8 Lekooti e ngaahi fakafehu'i mei he ngaahi kautaha koloa	Lahi e ngaahi fehu'i mei he ngaahi kautaha koloa 'oku hu mei ai e ngaahi koloa fakangaue he mahina	<5	<5	<5	<5	16.6	16.6.1
5.9 Lekooti e ngaahi fehu'i mei he MFNP	Lahi 'o e ngaahi fehu'i mei he MFNP	<7	<7	<7	<7	16.6	16.6.1
5.10 Lekooti tohi 'o e ngaahi launga mo e fehu'i mei he kau ngaue pea alea'i 'i he ngaahi fakataha fakauike ke 'i ai ha fakalalakala	Lahi 'o e ngaahi launga kuo hiki mei he kau ngaue 'o e 'Ofisi 'Omipatimeni ki he Va'a 'Akauni	<5	<5	<5	<5	16.6	16.6.1
Ngaahi ngaue/Fokotu'utu'u ngaue	Ngaahi Tefito'i Fatongia (KPIs)	2019/20 angamaheni	2020/21	2021/22	2022/23	SDG/TSDF	
						Targ et#	Indica tor#
6.1 Tataki e ngaahi fakataha fakauike 'a e ngaahi va'a fakangaue	Lahi 'o e ngaahi fakataha fakauike	48	48	48	48	16.6	16.6.1
6.2 Kau ki he ngaahi fakataha fakauike 'a e kau taki	Lahi 'o e ngaahi fakataha fakauike 'a e kau taki	48	48	48	48	16.6	16.6.1
6.3 Kau ki he ngaahi fakataha fakauike 'a e 'Omipatimeni	Lahi 'o e ngaahi fakataha 'a e 'Omipatimeni	48	48	48	48	16.6	16.6.1

6.4 Fakahu atu e ngaahi lipooti fakauike/kuata	Fakahu e ngaahi lipooti 'i he taimi tonu	90%	90%	90%	90%	16.6	16.6.1
	Lahi 'o e ngaahi lipooti 'oku fakahu atu	4	4	4	4	16.6	16.6.1
6.5 Teuteu mo fakahoko e fa'unga ngaue ki hono muimui'i 'a e ngaahi tefito'i ngaue (KPIs) 'i he Palani Tataki Ngaue (CP)	Fakahu taimi tonu ki he CEO mo e kau taki he ngaahi va'a fakangaue	Lolotonga e uike hono 2 'o e mahina takitaha	Lolotonga e uike hono 2 'o e mahina takitaha	Lolotonga e uike hono 2 'o e mahina takitaha	Lolotonga e uike hono 2 'o e mahina takitaha	16.6	16.6.1
6.6 Teuteu e lahi 'o e ngaahi launga/faka'eke'eke	Fakahu taimi tonu ki he CEO mo e kau taki he ngaahi va'a fakangaue ken au tali	Lolotonga e mahina Siulai/'Akosi	Lolotonga e mahina Siulai/'Akosi	Lolotonga e mahina Siulai/'Akosi	Lolotonga e mahina Siulai/'Akosi	16.6	16.6.1

Ola-si'i: 7

Ngaahi fa'unga Tekinolosia 'o e Fakamatala (IT) 'oku falala'anga mo vave: Ke fakapapau'i 'oku ola lelei mo 'aonga e fakahoko fatongia 'a e 'ofisi

Ngaahi ngaue/Fokotu'utu'u	Ngaahi Tefito'i Fatongia (KPIs)	2019/20 angamaheni	2020/21	2021/22	2022/23	SDG/TSDF	
						Targ et #	Indica tor#
7.1 Vakai'i mo fa'u ha taimitepile ki he ngaue pea 'oatu ki he kau taki he ngaahi va'a fakangaue	Taimi tonu hono vakai'i e ngaahi naunau faka'ofisi	90%	90%	90%	90%	16.a	16.a.1

7.2 Vakai'i e ngaahi ngaue fakalelei ki he ngaahi naunau; fa'u hono fakahokohoko e ngaue ke fai pea 'oatu ki he kau taki he ngaahi va'a fakangaue	Taimi tonu hono tokanga'i mo fakalelei'i 'o e ngaahi me'a ngaue	90%	90%	90%	90%	16.a	16.a.1
7.3 Tauhi pau hono tokanga'i 'o e "server" pea mo vakai'i mo fakalelei'i fakauike	Taimi tonu hono tokanga'i 'o e "server" 'a e 'ofisi	Alea'i 'i he fakataha fakauike kotoa pe	Alea'i 'i he fakataha fakauike kotoa pe	Alea'i 'i he fakataha fakauike kotoa pe	Alea'i 'i he fakataha fakauike kotoa pe	16.a	16.a.1
7.4 Lekooti 'o e ngaahi fiema'u faka'aho/ngaahi palopalema mei he kau ngaue, lipooti e ngaahi palopalema ki he 'Ulu 'o e Va'a (HOD) pea lekooti foki	Lahi 'o e ngaahi launga he mahina takitaha kuo fai fekau'aki mo e ngaue IT	<5	<5	<5	<5	16.a	16.a.1

Tokolahi e kau ngaue ki hono vahevahe lalahi – Polokalama-si'i 1.4 Ngaahi ngaue ki he Fetu'utaki (Communication Services)

Fakamatala	Patiseti 2019/20	Fakafuofua 2020/21	Fakaangaanga 2021/22	Fakaangaanga 2022/23	Fakaangaanga 2023/24
Fakakatoa = Patiseti Ngaue(\$m)	\$53,100	\$57,500	\$77,185	\$84,420	\$ 84,420
Kau Pule Ngaue	0	0	0	0	0
Kau ngaue fakapolofesinale	0	1	2	2	2
Kau ngaue kehe	0	1	3	1	1
Fakakatoa 'o e kau ngaue tu'uma'u	0	2	5	3	3
Kau ngaue fakataimi	0	0	0	0	0

'Oku ngaue 'i he Va'a ni 'a e 'Ofisa ki he Fetu'utaki & Mitia mo e Tokoni 'Ofisa Fetu'utaki & Mitia. 'E hiki hake ki he lakanga 'Ofisa Fetu'utaki & Mitia Tokoni pea ko hono vahenga ko e ma'olunga taha 'o e Tu'unga Vahenga J (Band J).

Na'e toki fokotu'u fo'ou pe 'a e Va'a ki he Fetu'utaki & Mitia 'o e 'Ofisi ni. 'Oku mahino ki he 'Ofisi 'o e 'Omipatimeni 'a e mahu'inga 'o e ngaahi ngaue ki he tala fatongia mo e fetu'utaki 'a homau 'ofisi pea mahino e fiema'u ke fokotu'u e polokalama-si'i ko eni mo vahe'i 'a 'ene ngaahi naunau, 'o tatau pe 'i he kau ngaue mo fakapa'anga. Hange koi a kuo ha atu he ngaahi lipooti fakata'u kimu'a, kuo mahino e ola lelei e ngaahi tala fatongia mo faka'ilo atu ki he kakai 'a e ngaahi fatongia 'oku mau fakahoko.

Ko e fatongia 'o e Va'a ki he Fetu'utaki & Mitia ki hono fokotu'utu'u mo fakayhoko e ngaahi polokalama ako ma'ae kakai ke lahi ange 'a 'enau 'ilo fekau'aki mo e ngaue 'a e 'ofisi. Ko e ngaahi fatongia ni 'oku fakahoko ia 'e he kau ngaue 'o e Va'a ki he Fetu'utaki & Mitia.

Ngaahi ola-si'i 8: Ola lelei e tala fatongia mo e ngaahi fetu'utaki

Ngaahi ngaue/Fokotu'utu'u	Ngaahi fatongia tefito (KPIs)	2019/20 angamahe ni	2020/ 21	2021/ 22	2022/ 23	SDG/TSDf		Costing
						Targ et#	Indica tor#	
8.1 Fa'ufa'u mo fakahoko e ngaahi palani tala fatongia	Fakahu kei taimi ki he CEO 'a e ngaahi palani ki he mahina	100 %	100 %	100 %	100 %	16.6	16.6.2	\$131,400
	Peseti 'o e ngaahi palani kuo tali 'e he CEO ke fakahoko he vavetaha	90%	70%	80%	80%	16.6	16.6.2	
8.2 Fakahoko e ngaahi fakataha mo e kau 'ofisa fetu'utaki 'o e ngaahi potungaue, va'a fakangaue mo e Poate Pisinisi 'a e Pule'anga	Lahi 'o e ngaahi fakataha 'oku fakahoko he ta'u	<10	<10	<10	<10	16.6	16.6.2	
8.3 Kau ki he ngaahi polokalama Felafoaki he Letio, polokalama televisone mo e ngaahi faka'eke'eke 'i he mitia fakasosiale	Lahi 'o e ngaahi polokalama felafoaki 'i he Letio 'oku fakahoko he ta'u	36 'i he ta'u	36 'i he ta'u	36 'i he ta'u	36 'i he ta'u	16.6	16.6.2	
	Lahi 'o e ngaahi polokalama Felafoaki 'i he televisone 'i he ta'u takitaha	12 he ta'u takitaha	12 he ta'u takitaha	12 he ta'u takitaha	12 he ta'u takitaha	16.6	16.6.2	
8.4 Tataki e ngaahi konifelenisi mo e fakataha 'a e 'ofisi	Lahi 'o e ngaahi konifelenisi mo e fakataha	30 he ta'u	30 he ta'u	30 he ta'u	30 he ta'u	16.6	16.6.2	
8.5 Tataki e ngaahi polokalama tala fatongia	Lahi 'o e ngaahi tala fatongia he kuata takitaha	Tu'o 4 he kuata	Tu'o 4 he kuata	Tu'o 4 he kuata	Tu'o 4 he kuata	16.6	16.6.2	

8.6 Fa'u ha Ongoongo Tukuatu 'i he ngaahi lipooti kuo pulusi	Lahi 'o e ngaahi ongoongo kuo fa'u mei he ngaahi lipooti kuo pulusi	4	4	4	4	16.6	16.6.2
8.7 Liliu ki he lea faka-Tonga ha lipooti, tohi, tohi tu'uaki/fakahinohino, etc.	Tonu hono liliu 'o e ngaahi lipooti 'e fiema'u	90%	90%	90%	90%	16.6	16.6.2

Polokalama 04.2: Ngaahi ngaue Fakatotolo

Ngaahi Va'a/Fatongia 'o e ngaahi polokalama-si'i
Polokalama-si'i 2.1: Fakatotolo

Fekau'aki mo e Palani Tataki Ngaue & Patiseti fakamuimui	Hokohoko atu	Liliu iiki	Liliu lahi	Fo'ou
--	---------------------	------------	------------	-------

'Oku kei hokohoko atu pe 'a e ngaue 'a e polokalama-si'i ko eni. Lolotonga 'a e Ta'u Fakapa'anga FY 2019/20, kuo fakahoko e ngaahi fakalakalaka kehekehe ke toe ma'olunga ange e tu'unga 'o e ngaue ke kau ki ai e lelei ange 'o e fa'u e ngaahi lipooti mo tonu hono vakai'i mo pule'i e ngaahi launga. Ko e ngaahi liliu ni ko e ola ia 'o e kei loto 'a e 'ofisi ke olalelei 'a e fai fatongia ma'ae kakai 'o Tonga pea ke faingofua 'a e ta'imalie ai 'a e kakai.

Tokolahi 'o e kau ngaue 'i hono vahevahe lalahi Polokalama-si'i 2.1 Va'a Fakatotolo

Fakamatala	Patiseti 2019/20	Fakafuofua 2020/21	Fakafuofua 2021/22	Fakafuofua 2022/23	Fakafuofua 2023/24
Fakakatoa = Patiseti Ngaue (\$)	\$273,000	\$292,800	\$249,626	\$241,800	\$241,800
Kau taki fakangaue	1	1	1	1	1
Kau ngaue fakapolofesinale	6	6	6	4	4
Kau ngaue kehe	2	2	2	3	3
Fakakatoa e kau ngaue tu'uma'u	9	9	9	8	8
Kau ngaue fakataimi	0	0	0	0	0

Ko e kau ngaue eni 'i he va'a ni: Talekita 'o e ngaahi Fakatotolo, 'Ofisa Fakatotolo Pule (x2), 'Ofisa Fakatotolo Ma'olunga (x2), 'Ofisa Fakatotolo (x2), 'Ofisa Ngaue Faka-komipiuta Kalasi I mo e Faka'uli. 'E foki mai ha tokotaha hili 'a 'ene ako 'i he konga faka'osi 'o e Ta'u Fakapa'anga 23/24.

'Oku fakahoko 'e he Va'a Fakatotolo 'a e fatongia tefito 'o e 'Ofisi 'o e 'Omipatimeni. Kuo ako'i lelei 'a e kau ngaue 'o e va'a ni pea 'oku nau ma'u 'a e ngaahi taukei 'oku fekau'aki mo e ngaue pea pehe ki he 'enau malava ke fakahoko e fatongia ke 'aonga mo lavame'a 'a hono tokanga'i 'o e ngaahi launga.

'Oku fakafatongia'aki 'a e Va'a Fakatotolo 'a hono ma'u e ngaahi ola fakangaue ni:

Ola-si'i 9: Potupotutatau mo vave 'a e ngaue ki he ngaahi launga Ola-si'i 10: Tonu hono tokanga'i mo vakai'i

Ola-si'i 11: Ola lelei hono tokanga'i Ola-si'i 12: Hokohoko hono ako'i e taukei

Ola-si'i: 9

Potupotutatau mo vave 'a e ngaue ki he ngaahi launga: **Ke ma'u e kau ngaue taau mo e ngaahi taukei fakangaue mo malava ke fai fatongia ola mo lavame'a ki he ngaahi launga**

Ngaahi ngaue/Ngaahi Fokotu'utu'u	Ngaahi ngaue tefito (KPIs)	2019/20 Angamaheni	2020/21	2021/22	2022/23	SDG/TSDF		Costing
						Targ et #	Indica tor #	
9.1 Fale'i ki he ngaahi faka'eke'eke	Fale'i faka'aho mo lesisita 'o e ngaahi faka'eke'eke	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 1 'o e faka'eke'eke	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 1 'o e faka'eke'eke	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 1 'o e faka'eke'eke	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 1 'o e faka'eke'eke	16.7	16.7.2	\$316,500
9.2 Lesisita 'o e ngaahi launga	Lesisita faka'aho 'o e ngaahi launga	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 1 'o hono ma'u	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 1 'o hono ma'u	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 1 'o hono ma'u	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 1 'o hono ma'u	16.7	16.7.2	
9.3 Fakatotolo'i 'o e ngaahi launga	Vave hono fakatotolo'i 'o e ngaahi launga – (Vave 'o makatu'unga 'i he loloto 'o e ngaahi kaveinga 'oku fai ki ai 'a e launga)	'I loto 'i he mahina 'e 3 ki he 6	'I loto 'i he mahina 'e 3 ki he 6	'I loto 'i he mahina 'e 3 ki he 6	'I loto 'i he mahina 'e 3 ki he 6	16.7	16.7.2	
9.4 Fakatotolo e ngaahi kaveinga 'oku tu'utu'uni ke fakahoko 'e he 'Omipatimeni (own-motion)	Vave hono fakatotolo'i e ngaahi kaveinga 'oku tu'utu'uni ke fakahoko 'e he 'Omipatimeni (own motion cases – (Vave 'o makatu'unga 'i he loloto mo lahi e ngaahi kaveinga 'oku fai ki ai 'a e launga)	'I loto 'i he mahina 'e 3 ki he 6	'I loto 'i he mahina 'e 3 ki he 6	'I loto 'i he mahina 'e 3 ki he 6	'I loto 'i he mahina 'e 3 ki he 6	16.7	16.7.2	
9.5 Ngaue ki hono vakai'i ki he tu'unga fakamuimitaha 'a e ngaahi launga	Fakauike 2 hono toe vakai'i 'o e ngaahi launga ke a'u ki he tu'unga fakamuimitaha	Vakai'i fakauike 2	Vakai'i fakauike 2	Vakai'i fakauike 2	Vakai'i fakauike 2	16.7	16.7.2	
9.6 Ngaahi lipooti fakaangaanga	Lahi 'o e ngaahi lipooti fakaangaanga	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 10 'o e tu'utu'uni ke fai ki he lipooti	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 10 'o e tu'utu'uni ke fai ki he lipooti	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 10 'o e tu'utu'uni ke fai ki he lipooti	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 10 'o e tu'utu'uni ke fai ki he lipooti	16.7	16.7.2	

9.7 Ngaahi Lipooti Aofangatuku	Lahi 'o e ngaahi Lipooti Aofangatuku	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 10 mei hono ma'u 'o e tali ki he launga	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 10 mei hono ma'u 'o e tali ki he launga	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 10 mei hono ma'u 'o e tali ki he launga	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 10 mei hono ma'u 'o e tali ki he launga	16.7	16.7.2
9.8 Ngaahi lipooti kuo tapuni mo fakamatala konga lalahi	Lahi 'o e ngaahi lipooti kuo tapuni mo hono fakamatala konga lalahi	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 5 mei he 'aho na'e tu'utu'uni ke tapuni e launga	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 5 mei he 'aho na'e tu'utu'uni ke tapuni e launga	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 5 mei he 'aho na'e tu'utu'uni ke tapuni e launga	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 5 mei he 'aho na'e tu'utu'uni ke tapuni e launga	16.7	16.7.2
9.9 Fa'unga Tauhi 'o e ngaahi Launga (CMS)	Fakahu faka'aho e ngaahi fakamatala ki he CMS	Vakai'i faka'aho	Vakai'i faka'aho	Vakai'i faka'aho	Vakai'i faka'aho	16.7	16.7.2
9.10 Tataki e ngaahi tala fatongia ki he ngaahi potungaue, va'a fakangaue mo e kautaha pisinisi 'a e pule'anga mo e tukui kolo mo e motu	Lahi 'o e ngaahi tala fatongia 'oku fakahoko	Vakai'i he mahina takitaha	Vakai'i he mahina takitaha	Vakai'i he mahina takitaha	Vakai'i he mahina takitaha	16.7	16.7.2
9.11 Liliu lea 'a e ngaahi Lipooti mo e Tohi	Lahi 'o e ngaahi lipooti mo e tohi 'oku liliu	Vakai'i fakauike	Vakai'i fakauike	Vakai'i fakauike	Vakai'i fakauike	16.7	16.7.2

Ola-si'i: 10

Tonu hono tokanga'i mo vakai'i: Ke ma'u e kau ngaue totonu mo e ngaahi taukei 'aonga mo lavame'a ke fakahoko'aki hono mapule'i e fai pau ki he ngaue

Ngaahi Ngaue/Ngaahi Fokotu'utu'u	Ngaahi Tefito'i Fatongia (KPIs)	2019/20 angamaheni	2020/ 21	2021/ 22	2022/ 23	SDG/TSDF	
						Targ et#	Indica tor #
10.1 Tataki e fakataha fakauike 'a e Va'a	Lahi 'o e ngaahi fakataha fakauike	48	48	48	48	16.7	16.7.2
10.2 Fakahu atu 'o e ngaahi lipooti fakauike	Fakahu atu e ngaahi lipooti fakauike	48	48	48	48	16.7	16.7.2
10.3 Fakataha fakauike 'a e 'Omipatimeni mo e kau Taki	Lahi 'o e ngaahi lipooti fakauike mo e ngaahi 'asenita 'a e Va'a 'oku teuteu'i	48	48	48	48	16.7	16.7.2
10.4 Fakahu atu 'o e ngaahi lipooti ki he mahina ki he fakataha 'a e kau Taki	Fakahu atu e ngaahi fakamatala ki he mahina ki he fakataha 'a e kau	12	12	12	12	16.7	16.7.2

	Taki						
10.5 Fakahu atu e ngaahi lipooti fakakuata ki he Lipooti 'o e Kuata, Tohi Ongoongo 'o e Kuata, etc.	Fakahu atu he kuata takitaha kimu'a he 'uluaki uike 'o e kuata fo'ou	4	4	4	4	16.7	16.7.2
10.6 Tokanga'i mo vakai'i	Vakai'i fakauike kimu'a he uike hono 2 'o e kuata fo'ou	4	4	4	4	16.7	16.7.2
10.7 Toutou fakahoko e fale'i 'o fakafou 'i he founa ki hono vakai'i e tu'unga 'o e fai fatongia (PAF)	Lahi 'o e ngaahi fale'i kuo fakahoko	<i>I loto 'i he 'aho 'e l 'o hono fiema'u ke fai e fale'i ki he tu'unga 'o e fai fatongia</i>	<i>I loto 'i he 'aho 'e l 'o hono fiema'u ke fai e fale'i ki he tu'unga 'o e fai fatongia</i>	<i>I loto 'i he 'aho 'e l 'o hono fiema'u ke fai e fale'i ki he tu'unga 'o e fai fatongia</i>	<i>I loto 'i he 'aho 'e l 'o hono fiema'u ke fai e fale'i ki he tu'unga 'o e fai fatongia</i>	16.7	16.7.2
10.8 Fai e ngaahi ngaue 'oku ola mo lavame'a (mei tu'a)	Lahi 'o e ngaahi launga tohi kuo ma'u mei he kakai fekau'aki mo e kau 'ofisa 'o e Va'a ki he Fakatoto	<5	<5	<5	<5	16.7	16.7.2
10.9 Fai e ngaue 'oku ola mo lavame'a ('i he 'ofisi)	Lahi 'o e ngaahi tohi launga mei he kau ngaue fekau'aki mo e kau 'ofisa he Va'a Fakatoto	<5	<5	<5	<5	16.7	16.7.2

Ola-si'i: 11

Lelei mo vave e ngaue: Ke ma'u e kau ngaue tonu mo e taukei mo poto'i ngaue taau ke fakahoko ke ola mo lavame'a 'a hono tokanga'i 'o e ngaahi launga

Ngaahi Ngaue/Ngaahi Fokotu'utu'u	Ngaahi Tefito'i Ngaue (KPIs)	2019/20 angamaheni	2020/ 21	2021/ 22	2022/ 23	SDG/TSDF	
						Targ et #	Indica tor #
11.1 Tokoni ki hono fa'u 'o e Lipooti Fakata'u	Tokoni fakata'u ki he lipooti	Lipooti Fakata'u ke maau ki he uike faka'osi 'o Siulai	Lipooti Fakata'u ke maau ki he uike faka'osi 'o Siulai	Lipooti Fakata'u ke maau ki he uike faka'osi 'o Siulai	Lipooti Fakata'u ke maau ki he uike faka'osi 'o Siulai	16.7	16.7.2
11.2 Tokoni ki hono fa'u 'o e Palani Tataki Ngaue mo e ngaahi Fokotu'utu'u ki he Patiseti	Tokoni fakata'u ki he Palani Tataki Ngaue mo e fokotu'utu'u ki he Patiseti	Uike faka'osi 'o Ma'asi	Uike faka'osi 'o Ma'asi	Uike faka'osi 'o Ma'asi	Uike faka'osi 'o Ma'asi	16.7	16.7.2

11.3 Tokoni ki he Tohi Fakahinohino ki he Launga	Tokoni fakata'u ki he Tohi Fakahinohino ki he Launga	Uike faka'osi 'o 'Okatopa	Uike faka'osi 'o 'Okatopa	Uike faka'osi 'o 'Okatopa	Uike faka'osi 'o 'Okatopa	16.7	16.7.2
11.4 Vakai'i e Tohi Tu'utu'uni ki he kau Ngaue	Fai hono vakai'i tu'o 2 he ta'u	Hala	<i>Vakai'i e vahe takitaha he mahina kae'oua kuo kakato</i>	Hala	<i>Vakai'i e vahe takitaha he mahina kae'oua kuo kakato</i>	16.7	16.7.2

Ola-si'i: 12

Hokohoko hono ako'i e kau ngaue: Ke ma'u e kau ngaue totonu mo e taukei mo lavame'a taau ke fakahoko ke ola mo lavame'a hono tokanga'i 'o e launga

Ngaahi Ngaue/Ngaahi Fokotu'utu'u	Ngaahi Ngaue Tefito (KPIs)	2019/20 angamaheni	2020/ 21	2021/ 22	2022/ 23	SDG/TSDF	
						Targ et #	Indica tor #
12.1 Ako mo e Fakalakalaka	Tataki 'e he kau Taki e ako mo e fakalakalaka he mahina takitaha	<i>Fakahoko he mahina takitaha 'a hono ako'i e kau ngaue</i>	<i>Fakahoko he mahina takitaha 'a hono ako'i e kau ngaue</i>	<i>Fakahoko he mahina takitaha 'a hono ako'i e kau ngaue</i>	<i>Fakahoko he mahina takitaha 'a hono ako'i e kau ngaue</i>	16.7	16.7.2
12.2 Ngaahi faingamalie ako fakaloto fonua	Lahi 'o e ngaahi polokalama ako 'oku fakahoko fakaloto fonua	<5	<5	<5	<5	16.7	16.7.2
12.3 Ngaahi faingamalie ako fakavaha'apule'anga	Lahi 'o e ngaahi ako fakavaha'apule'anga 'oku kau ki ai e kau ngaue	<5	<5	<5	<5	16.7	16.7.2

Kau ngaue fakakatoa 'i he ngaahi kulupu tefito Polokalama-si'i 3: Pule'i Fakalukufua

Ngaahi Va'a/Fatongia 'o e ngaahi Polokalama-si'i Polokalama-si'i 3: Pule'i Fakalukufua

Fekau'aki mo e Palani Tataki Ngaue mo e Patiseti kuo 'osi	Hokohoko atu pe	Liliu iiki	Liliu lahi	Fo'ou
---	------------------------	------------	------------	-------

Kau ngaue fakakatoa 'i he ngaahi Kulupu Tefito Polokalama-si'i 3: Pule'i Fakalukufua

Fakamatala	2021/22 angamaheni	2022/23 fakaangaanga	2023/24 fakaangaanga
Fakakatoa = Patiseti Lolotonga (\$)	\$ 477,100	\$ 477,100	\$ 477,100
Kau Taki	1	1	1
Kau ngaue fakapolofesinale	5	5	5
Kau ngaue kehe	1	1	1
Fakakatoa e kau ngaue tu'uma'u	7	7	7
Kau ngaue fakataimi	0	0	0

'E fatongia 'a e Va'a Pule Fakalukufua (Oversight Governance) ki hono a'usia e ngaahi ola ko eni:

Ola-si'i 13: Va'a Pule Fakalukufua ke ngaue ta'efilifilimanako mo vave

Ola-si'i 14: Tonu hono tokanga'i mo vakai'i

Ola-si'i 15: Vave e ngaue

Ola-si'i 16: Hokohoko hono fakalakalaka 'o e taukei fakangaue

Ngaue ta'efilifilimanako mo vave 'a e Va'a Pule'i Fakalukufua

Ngaahi ngaue/Ngaahi Fokotu'utu'u Ngaue	Ngaahi Fatongia Tefito (KPIs)	2019/20 angamaheni	2020/21	2021/22	2022/23	SDG/TSDF		Costing
						Targ et #	Indica tor #	
13.1 Fekumi mo fa'u e lao ki he ngaue Pule'i Fakalukufua	Vakai'i faka'aho e founga mafai ki he pule fakalukufua	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 1 mei hono ma'u 'o e faka'eke'eke	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 1 mei hono ma'u 'o e faka'eke'eke	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 1 mei hono ma'u 'o e faka'eke'eke	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 1 mei hono ma'u 'o e faka'eke'eke	16	3.1	\$509,000
13.2 Ke longomo'ui hono 'ilo'i e pule fakalukufua 'e he ngaahi potungaue mo e va'a fakangaue 'a e pule'anga	Lekooti faka'aho 'o e ngaue ki he mafai pule fakalukufua	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 1 mei hono ma'u	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 1 mei hono ma'u	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 1 mei hono ma'u	'I loto 'i he 'aho ngaue 'e 1 mei hono ma'u	16	3.1	
13.3 Vakai'i e ngaahi sino mafai pule fakalukufua mo fai e ngaahi fokotu'u	Ke taimi tonu hono vakai'i e ngaahi palopalema fekau'aki mo e ngaahi mafai pule fakalukufua	'I loto 'i he mahina 'e 3 ki he 6	'I loto 'i he mahina 'e 3 ki he 6	'I loto 'i he mahina 'e 3 ki he 6	'I loto 'i he mahina 'e 3 ki he 6	16	3.1	
13.4 Ke kei tauhi e ngaahi lekooti ngaue lolotonga	Taimi tonu hono fakatotolo'i e ngaahi kaveinga 'oku tu'utu'uni pe 'e he 'Omipatimeni (own motion) - ('E makatu'unga e tonu mo kakato e ngaue mei he natula loloto 'o e ngaahi palopalema 'i he launga	'I loto 'i he mahina 'e 3 ki he 6	'I loto 'i he mahina 'e 3 ki he 6	'I loto 'i he mahina 'e 3 ki he 6	'I loto 'i he mahina 'e 3 ki he 6	16	3.1	

Ola-si'i: 14

Tonu hono tokanga'i mo vakai'i: Ke ma'u e kau ngaue mo e taukei malava 'oku taau ke fakahoko ke ola mo lavame'a e ngaue ki he ngaahi launga

Ngaahi Ngaue/Fokotu'utu'u ngaue	Ngaahi Ngaue Tefito (KPIs)	2019/20 angamaheni	2020/ 21	2021/ 22	2022/ 23	SDG/TSDF	
						Targ et#	Indica tor #
14.1 Tataki e fakataha fakauike 'a e Va'a	Lahi 'o e ngaahi fakataha fakauike	48	48	48	48	16	3.1
14.2 Fakahu atu 'o e ngaahi lipooti fakauike	Fakahu atu e ngaahi lipooti fakauike	48	48	48	48	16	3.1
14.3 Fakataha fakauike 'a e kau Taki mo e fakataha 'a e 'Omipatimeni	Lahi 'o e ngaahi lipooti fakauike mo hono teuteu'i e ngaahi 'aseniti ki he fakataha fakauike	48	48	48	48	16	3.1
14.4 Fakahu atu e ngaahi lipooti fakamahina ki he komiti 'a e kau Taki	Fakahu atu he mahina 'a e ngaahi lipooti ki he Komiti 'a e kau Taki	12	12	12	12	16	3.1
14.5 Fakahu atu e ngaahi lipooti fakakuata ke tanaki ki he Lipooti 'o e Kuata, Tohi Ongoongo fakakuata, etc.	Fakahu atu he kuata kimu'a he uike 'uluaki 'o e kuata fo'ou	4	4	4	4	16	3.1
14.6 Tokanga'i mo vakai'i	Vakai'i fakakuata kimu'a he uike hono 2 'o e kuata fo'ou	4	4	4	4	16	3.1

Ola-si'i: 15

Vave mo Lavame'a hono fakahoko 'o e ngaue: Ke ma'u 'a e kau ngaue tonu mo e ngaahi taukei mo poto'i ngaue mo e malava ke ola mo lavame'a 'a e ngaue ki he ngaahi launga mo hono pule'i

Ngaahi Ngaue/Ngaahi Fokotu'utu'u ngaue	Ngaahi Ngaue Tefito (KPIs)	2019/20 angamaheni	2020/ 21	2021/ 22	2022/ 23	SDG/TSDF	
						Targ et #	Indica tor #
15.1 Tokoni ki hono fa'u 'o e Lipooti Fakata'u	Tokoni fakata'u ki he lipooti	Fakahu atu e lipooti fakata'u 'i he uike faka'osi 'o Siulai	Fakahu atu e lipooti fakata'u 'i he uike faka'osi 'o Siulai	Fakahu atu e lipooti fakata'u 'i he uike faka'osi 'o Siulai	Fakahu atu e lipooti fakata'u 'i he uike faka'osi 'o Siulai	16	3.1
15.2 Tokoni ki hono fa'u e Palani Tataki Ngaue mo e ngaahi fokotu'utu'u ki he Patiseti	Tokoni fakata'u ki he Palani Tataki Ngaue mo e ngaahi fokotu'utu'u ki he Patiseti	Uike faka'osi 'o Ma'asi	Uike faka'osi 'o Ma'asi	Uike faka'osi 'o Ma'asi	Uike faka'osi 'o Ma'asi	16	3.1

15.3 Tokoni ki he Tohi Fakahinohino ki he Fakatotolo	Tokoni fakata'u ki he Tohi Fakahinohino ki he Fakatotolo	Uike faka'osi 'o 'Okatopa	Uike faka'osi 'o 'Okatopa	Uike faka'osi 'o 'Okatopa	Uike faka'osi 'o 'Okatopa	16	3.1
15.4 Vakai'i e Tohi Tu'utu'uni ki he kau Ngaue	Vakai'i tu'o 2 he ta'u	Hala	<i>Vakai'i he mahina takitaha 'a e ngaahi vahe kae'ou ke kakato</i>	Hala	<i>Vakai'i he mahina takitaha 'a e ngaahi vahe kae'ou ke kakato</i>	16	3.1

Sub-Output: 16

Hokohono hono fakalakalaka e taukei fakangaue: Ke ma'u e kau ngaue totonu mo e taukei mo poto'i ngaue ke 'aonga mo lavame'a 'a ee ngaue ki hono tokanga'i 'o e ngaahi launga

Ngaahi Ngaue/Ngaahi Fokotu'u	Ngaahi Ngaue Tefito (KPIs)	2019/20 angamaheni	2020/ 21	2021/ 22	2022/ 23	SDG/TSDF	
						Targ et #	Indica tor #
16.1 Ako mo e Fakalakalaka	Ako mo e Fakalakalaka he mahina takitaha 'o tataki 'e he kau Taki	<i>Fakahoko he mahina takitaha 'a hono ako'i e kau ngaue</i>	<i>Fakahoko he mahina takitaha 'a hono ako'i e kau ngaue</i>	<i>Fakahoko he mahina takitaha 'a hono ako'i e kau ngaue</i>	<i>Fakahoko he mahina takitaha 'a hono ako'i e kau ngaue</i>	16	3.1
16.2 Ngaahi faingamalie fakaloto fonua ki hono ako'i e kau ngaue	Lahi 'o e ngaahi polokalama ako 'oku malava ke fakahoko fakaloto fonua	<5	<5	<5	<5	16	3.1
16.3 Ngaahi faingamalie ki he ngaahi ako fakavaha'apule'anga 'i muli	Lahi 'o e ngaahi ako 'i muli 'oku kau atu ki ai e kau ngaue	<5	<5	<5	<5	16	3.1